

WÓJT GMINY MIEŚCISKO ANDRZEJ BANASZYŃSKI
WÓJT GMINY MIEŚCISKO ANDRZEJ BANASZYŃSKI

GMINA MIEŚCISKO

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
Z NANIESIENIEM ZMIANY STUDIUM DLA OBSZARU CZĘŚCI WSI
GOŁASZEWO, ŻABICZYN i NIEŚWIASTOWICE

UWARUNKOWANIA

RADA GMINY MIEŚCISKO UCHWAŁĄ NR III/23/2002 Z DNIA 19.12.2002 r.
UCHWAŁA W/W STUDIUM

RADA GMINY MIEŚCISKO UCHWAŁĄ NR XIV/111/08 Z DNIA 20.08.2008r.
UCHWAŁA W/W ZMIANĘ STUDIUM

PRZEWODNICZĄCY RADY:

JANUSZ GÓRSKI

PRZEWODNICZĄCA RADY:

ELŻBIETA KAPCZYŃSKA

2007- 2008

Wójt Gminy Mieścisko:

mgr inż. Andrzej BANASZYŃSKI

Przewodniczący Rady Gminy Mieścisko:

mgr inż. Janusz Górski

SPORZĄDZAJĄCY zmianę STUDIUM w 2007 r.

WÓJT GMINY MIEŚCISKO – ANDRZEJ BANASZYŃSKI

PRZEWODNICZĄCA RADY GMINY MIEŚCISKO – ELZBIETA KAPCZYŃSKA

Autorzy: 2002 r.

mgr inż. arch. Manfred PIETZ	– upr.nr 770/88, ZOIU nr 135	- główny projektant
mgr inż. arch. Ewa PIETZ	– upr.nr 771/88, ZOIU nr 133	- zagadnienia przestrzenne i kulturowe
mgr Maria KACZMAREK	– upr.nr 923/89, ZOIU nr131	- zagadnienia społeczno- gospodarcze
mgr Maria MIELCAREK	- upr. nr 921/89 , ZOIU nr Z-20	- środowisko przyrodnicze
dr Zbigniew ZIĘTKOWIAK		- wod-kan
inż. Stefan DUTKOWIAK		- komunikacja, energ., gaz
mgr inż. arch. Joanna PIETZ		- zagosp. przestrzenne
mgr Arkadiusz WAGNER		- zag. społeczne
mgr Henryk KACZMAREK		- obsługa prawna
		- współpraca w zagospodarowaniu przestrzennym
Andrzej JARZEMBOWSKI		- opracowanie graficzne

Współpraca:

Mieczysław BŹDZIAK z zespołem

ZESPÓŁ PROJEKTOWY – 2007 – 2008 r.

mgr inż arch. Ewa Pietz – Główny Projektant

upr. 771/88 Nr czł. ZOIU – 133

mgr Maria Kaczmarek – Polityka rozwoju przestrzennego

upr. 923/89 Nr czł ZOIU – 131

mgr inż. arch. Joanna Pietz – Tokarska – Zagospodarowanie przestrzenne

inż. Stefan Dutkowiak – Systemy transportu

upr. 1508 Nr czł. ZOIU – 132

Andrzej Lupa

Iwona Raczkowska – Asystent

Ewa Musiał - Asystent

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP
 - 1.1. Uchwały Rady Gminy Mieścisko
 - 1.1.a. *Uchwały o przystąpieniu do zmiany studium*
 - 1.1.b. *Uchwała uchwalająca zmianę studium*
 - 1.2. Informacje formalno-prawne STUDIUM
 - 1.2.a. *Informacje formalno-prawne do zmiany studium*
 - 1.3. Dorobek planistyczny gminy Mieścisko
 - 1.3.a. *Uzupełnienie dotyczące prac planistycznych*
 - 1.4. Wybrane informacje o gminie rzutujące na kształtowanie polityki przestrzennej
 - 1.4.a. *Informacje o obszarach objętych zmianą studium w zakresie przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu*
 - 1.4.b. *Informacje o obszarach objętych zmianą studium w zakresie ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony*
2. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE – PLANISTYCZNE
 - 2.1. *Koncepcja polityki przestrzennego zagospodarowania kraju*
 - 2.2. *Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego*
 - 2.3. *Ustalenia strategii rozwoju społeczno-gospodarczego gminy Mieścisko*
 - 2.4. *Program ochrony środowiska gminy Mieścisko na lata 2004-2007 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2008-2011*
3. UWARUNKOWANIA PRZYRODNICZE – ZEWNĘTRZNE ROZWOJU GMINY
 - 3.1. Położenie gminy w systemie przyrodniczo-ochronnym
 - 3.2. Położenie gminy w systemie przyrodniczo-gospodarczym

4. UWARUNKOWANIA PRZYRODNICZE WEWNĘTRZNE
 - 4.1. Występowanie obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów szczególnych
 - 4.2. Stan i funkcjonowanie środowiska przyrodniczego, w tym stan rolniczej przestrzeni produkcyjnej
 - 4.3. Rolnicza przestrzeń produkcyjna
 - 4.4. Lasy i zadrzewienia
 - 4.5. Gospodarka odpadami
 - 4.6. Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska
 - 4.7. *Stan środowiska w tym stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej i krajobrazu kulturowego*
 - 4.8. *Gospodarka odpadami*
5. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z OCHRONY DÓBR KULTURY
 - 5.1. Przedmiot ochrony
 - 5.4. Zakres i cel ochrony
 - 5.4. Charakterystyczne zjawiska przestrzenne w gminie Mieścisko
 - 5.4. *Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej*
 - 5.5. *Obiekty i tereny chronione na podstawie przepisów odrębnych*
6. UWARUNKOWANIA STREFY SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ
 - 6.1. Uwagi ogólne
 - 6.2. Wielkość demograficzna gminy
 - 6.3. Zmiany w strukturze wieku
 - 6.4. Zmiany w strukturze zatrudnienia
 - 6.5. Miejsca pracy
 - 6.6. Mieszkalnictwo
 - 6.7. *Warunki i jakość życia*

- 6.8. *Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia*
- 6.9. *Potrzeby i możliwości rozwoju gminy*
- 6.10. *Stan prawny gruntów*
- 7. UWARUNKOWANIA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ
 - 7.1. Komunikacja
 - 7.2. Zaopatrzenie w wodę
 - 7.3. Ścieki bytowo-gospodarcze
 - 7.4. Elektroenergetyka
 - 7.5. Zaopatrzenie w gaz
 - 7.6. *Stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej*
- 8. *Występowanie obszarów naturalnych zagrożeń ekologicznych*
- 9. *Występowanie udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych*
- 10. *Występowanie terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych*
- 11. *Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych*

1. WSTĘP

1.1 Uchwały Rady Gminy w Mieścisku

1.1.a. Uchwały o przystąpieniu do Zmiany Studium

1.1.b. Uchwała uchwalająca Zmianę Studium

1.2. Informacje formalno-prawne STUDIUM

1.2.a. Informacje formalno-prawne Zmiany Studium

1.3. Dorobek planistyczny gminy Mieścisko

1.3.a. Uzupełnienie dotyczące prac planistycznych

1.4. Wybrane informacje o gminie rzutujące na kształtowanie polityki przestrzennej

1.4.a. Informacje o obszarach objętych Zmianą Studium w zakresie przeznaczenia zagospodarowania i uzbrojenia terenu

1.4.b. Informacje o obszarach objętych Zmianą Studium w zakresie ład przestrzennego i wymogów jego ochrony

1.1. UCHWAŁY RADY GMINY W MIEŚCISKU

UCHWAŁA NR XXXV/203/98 RADY GMINY W MIEŚCISKU

z dnia 19 lutego 1998 roku

W sprawie: przystąpienia do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mieścisko

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym (jednolity tekst Dz. U. z 1996 r. Nr 13 poz. 74 ze zmianami) art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (jednolity tekst Dz. U. z 1994 r. Nr 89 poz. 415 ze zmianami) Rada Gminy w Mieścisku uchwala, co następuje:

§ 1

Przystępuje się do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mieścisko.

§ 2

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego sporządzone zostanie dla całego obszaru gminy Mieścisko.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Gminy Mieścisko.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Podlega podaniu do publicznej wiadomości przez rozplakatowanie obwieszczeń na tablicach ogłoszeń w Urzędzie gminy i wsiach sołeckich.

UZASADNIENIE

Do Uchwały Nr XXXV/203/98 Rady Gminy W Mieścisku z dnia 19 lutego 1998 roku w sprawie **przystąpienia do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mieścisko**

Uchwalenie studium w terminie do końca 1999 roku jest obligatoryjne, wynika to z art. 6 ust. 1 ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym. Nie uchwalenie studium w sytuacji, o której mowa wyżej, może być przedmiotem skutecznej skargi, wniesionej w trybie art. 101 ustawy o samorządzie terytorialnym, wprowadzonego z mocy przepisu art. 28 pkt. 4 ustawy z dnia 12 października 1994 r. O samorządowych kolegiach odwoławczych (Dz. U. Nr 122 poz. 593) w związku z niewykonaniem przez organ gminy czynności nakazanych prawem. W takim przypadku sąd administracyjny może nakazać organowi nadzoru wykonanie niezbędnych czynności na rzecz skarżącego na koszt i ryzyko gminy.

UCHWAŁA NR III/23/2002 RADY GMINY MIEŚCISKO

z dnia 19.12.2002 r.

W sprawie: **uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Mieścisko**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym (jednolity tekst Dz. U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1591 ze zmianami) art. 6 ust. 6 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (jednolity tekst Dz. U. z 1999 r. Nr 15 poz. 139 ze zmianami) Rada Gminy Mieścisko uchwala, co następuje:

§ 1

Uchwala się do Studium Uwarunkowań I Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Mieścisko, zwane dalej „Studium”, jako podstawę wszelkich działań związanych z zagospodarowaniem przestrzennym gminy Mieścisko.

§ 2

1. Studium, o którym mowa w §1 składa się z:

1) tekstu zawartego w dwóch częściach, zatytułowanych:

„GMINA MIEŚCISKO- studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego GMINY MIEŚCISKO– CZĘŚĆ I – UWARUNKOWANIA”

„GMINA MIEŚCISKO- studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego GMINY MIEŚCISKO – CZĘŚĆ II – KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA – USTALENIA STUDIUM”

2) części rysunkowej, sporządzonej na planszy w skali 1:10000, zatytułowanej:

„GMINA MIEŚCISKO- studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego GMINY MIEŚCISKO

§ 3

Zgodnie z ustawą o zagospodarowaniu przestrzennym art. 18 ust. 2 pkt. 2a, Zarząd Gminy bada spójność rozwiązań projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego z polityką przestrzenną gminy, określoną w studium. Studium, zgodnie z art. 6 ust. 6 ustawy nie jest przepisem gminnym i nie stanowi podstawy prawnej do wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

§ 4

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Mieścisko.

§ 5

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

Do Uchwały Nr III/23/2002

z dnia 19.12.2002 r.

Studium zostało opracowane na podstawie Uchwały Nr XXXV/203/98 Rady Gminy Mieścisko z dnia 19 lutego 1998 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Mieścisko.

Projekt był przedmiotem posiedzeń zarządu gminy Mieścisko, przedstawicieli Rady Gminy Mieścisko oraz sołtysów wsi i uzyskał ogólną akceptację zebranych.

W dniu 2 listopada 1999 r. do organów, o których mowa w art. 18 ust. 2 pkt. 4 ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym (jednolity tekst Dz. U. z 1999 r. Nr 15 poz. 139) zostały wysłane zawiadomienia o opiniowaniu projektu studium w dniach od 8 listopada 1999 r. do 30 listopada 1999 r.

W dniu 08.04.1999 r. po zapoznaniu się Zarządu Gminy z wynikami prac, studium otrzymało akceptację Zarządu.

W dniu 16.12.2002 r. STUDIUM zaopiniowano na posiedzeniu następujących Komisji Rady Gminy:

- Komisji Rewizyjnej,
- Komisji Przestrzegania Prawa, Ochrony Środowiska i Komunikacji.
- Komisji Oświaty, Kultury, Spraw Socjalnych i Samorządowych,
- Komisji Rolnictwa, Rozwoju Gospodarczego i Budżetu,

Wyżej wymienione komisje projekt Studium zaopiniowały pozytywnie.

1.1.a. UCHWAŁY O PRZYSTĄPIENIU DO ZMIANY STUDIUM

UCHWAŁA NR XXXIX/249/06

**Rady Gminy w Mieścisku
z dnia 22 czerwca 2006 r.**

w sprawie: przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Mieścisko

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r, o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1591 z późn. zm.) oraz art. 9 ust. 1, art. 10 i art. 27 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. Nr 80 poz. 717 z 2003 r. z późn. zm.) Rada Gminy w Mieścisku *u c h w a l a*, co następuje:

§ 1

Przystępuje się do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Mieścisko zatwierdzonego uchwałą Rady Gminy Mieścisko nr III/23/2002 z dnia 19.12.2002 r.

§ 2

Przedmiotem zmiany Studium jest uaktualnienie jego treści w zakresie potrzeb społeczno-gospodarczych.

§ 3

Granice obszaru objętego zmianą studium zostały określone na mapie poglądowej w skali 1:5000 stanowiącej załącznik do niniejszej uchwały i obejmuje:
Wieś Gołaszewo działka nr 104/7 o powierzchni 15,3325 ha – na cele produkcji rolnej.

§ 4

Zakres opracowania Studiu obejmuje całość problematyki wskazanej w art. 9 i art. 10 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

§ 5

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Mieścisko.

§ 6

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega podaniu do publicznej wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty.

*Przewodnicząca Rady
inż. Elżbieta Kapczyńska*

UCHWAŁA NR IV/29/07
RADY GMINY MIEŚCISKO
z dnia 29 marca 2007 r.

w sprawie: zmiany uchwały Rady Gminy Mieścisko nr XXIX/249/06 z dnia 22 czerwca 2006 r.
w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków
zagospodarowania przestrzennego gminy Mieścisko

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1591 z późn. zm.) oraz art. 9, pkt 1, art. 27 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. Nr 80 poz. 717 z 2003 r. z późn. zm.) Rada Gminy Mieścisko **u c h w a ł a**, co następuje.

§ 1

W uchwale Nr XXIX/249/06 Rady Gminy Mieścisko z dnia 22 czerwca 2006 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mieścisko wprowadza się następujące zmiany:

– **w § 1 w brzmieniu:**

„Przystępuje się do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Mieścisko uchwalonego uchwałą nr III/23/2002 Rady Gminy Mieścisko z dnia 19 grudnia 2002 r. w części obrębów geodezyjnych GOŁASZEWO i ŻABICZYN”.

– **w § 3, w brzmieniu:**

„Granice obszaru objętego zmianą studium zostały określone na mapach ewidencji gruntów stanowiących załączniki graficzne do niniejszej uchwały.

Załącznik nr 1 obręb GOŁASZEWO, działka nr ewid. 104/7 o powierzchni 15,3 ha.

Przedmiotem zmiany Studium będzie przeznaczenie terenu na cele produkcji rolnej.

Załącznik nr 2 obręb ŻABICZYN, zasięg przestrzenny zgodnie z załącznikiem

graficznym do niniejszej uchwały. Przedmiotem zmiany Studium będzie przeznaczenie terenów pod elektrownie wiatrowe wraz z infrastrukturą techniczną”.

Pozostałe paragrafy oznaczone numerami 2, 4, 5, 6 pozostają bez zmian.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Mieścisko.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

*Przewodnicząca Rady
inż. Elżbieta Kapczyńska*

UZASADNIENIE

do Uchwały Nr IV/29/07

Rady Gminy Mieścisko

z dnia 29 marca 2007 r.

W związku ze złożonym wnioskiem o zmianę funkcji terenów rolnych na funkcję **pod budowę elektrowni wiatrowych** na obszarze gminy Mieścisko w obrębie geodezyjnym Żabiczyn Rada Gminy Mieścisko podjęła decyzję w sprawie zmiany uchwały Rady Gminy w Mieścisku nr XXIX/249/06 z dnia 22 czerwca 2006 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mieścisko przyjętego Uchwałą Nr III/23/2002 Rady Gminy Mieścisko z dnia 19 grudnia 2002 roku.

Zakresem zmiany studium objęto teren położony w obrębie geodezyjnym Żabiczyn obejmujący: **działkę nr 3 oraz część działek o nr: 2, 22, 7/1,7/2, dr. 21** wg załącznika graficznego nr 2 do przedmiotowej uchwały.

Obowiązujące Studium nie przewiduje lokalizowania elektrowni wiatrowych na wskazanym przez wnioskodawcę obszarze i w związku z tym rozszerzenie przedmiotowej uchwały jest zasadne.

Przewodnicząca Rady
inż. Elżbieta Kapczyńska

UCHWAŁA Nr VII/47/2007

Rady Gminy Mieścisko

z dnia 29 czerwca 2007 r.

w sprawie: przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Mieścisko – obręb NIEŚWIASTOWICE, działka nr ewid. 16.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r, o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1591 z późn. zm.) oraz art. 9 ust. 1, art. 27 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. Nr 80 poz. 717 z 2003 r. z późn. zm.) Rada Gminy Mieścisko **u c h w a ł a**, co następuje.

§ 1

1. Przystępuje się do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Mieścisko obejmującym działkę numer ewidencyjny 16, obręb NIEŚWIASTOWICE.
2. Zmiana Studium o którym mowa w ust. 1 dotyczy studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mieścisko, zatwierdzonego uchwałą nr III/23/2002 Rady Gminy Mieścisko z dnia 19 grudnia 2002 r.

§ 2

1. Zmiana studium o którym mowa w § 1 ust. 1 obejmuje obszar przedstawiony na mapie ewidencji gruntów w skali 1:5000 stanowiącym załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.
2. Przedmiotem sporządzenia zmiany studium będzie przeznaczenie terenu działki nr ewid. 16 o powierzchni 6 ha położonej w Nieświastowicach użytkowanej jako łąka pod teren do zalesienia.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Mieścisko.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega podaniu do publicznej wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty.

Przewodnicząca Rady
inż. Elżbieta Kapczyńska

UZASADNIENIE

Do Uchwały Nr VII/47/2007

Rady Gminy Mieścisko

z dnia 29 czerwca 2007 r.

W związku z wnioskiem p. Przemysława Kopczyńskiego zam. ul. Kokosowa 5; 61-602 Poznań w dniu 30.05.2007 r. dotyczącym zmiany przeznaczenia działki nr ewid. 16 – obręb Nieświastowice o powierzchni 6 ha użytkowanej jako łąka pod teren do zalesienia, wnioskuję się o podjęcie uchwały w sprawie zmiany studium.

Przedmiotowa działka stanowi enklawę w istniejącym kompleksie leśnym.

Proponowana zmiana przeznaczenia działki ma uzasadnienie przestrzenne i przyrodnicze.

*Przewodnicząca Rady
inż. Elżbieta Kapczyńska*

1.1.b. UCHWAŁA UCHWAŁAJĄCA ZMIANĘ STUDIUM

UCHWAŁA Nr

Rady Gminy Mieścisko

z dnia

w sprawie: uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Mieścisko.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (j.t. Dz.U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1591 ze zmianami) oraz art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. Nr 80 poz. 717 z 2003 r. ze zmianami) Rada Gminy Mieścisko uchwala co następuje.

§ 1

Uchwala się zmianę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mieścisko dla obszarów: części wsi: GOŁASZEWO, ŻABICZYN i NIEŚWIASTOWICE o zasięgu przedstawionym w formie ujednoliconego rysunku studium z wyróżnieniem dokonanej zmiany.

§ 2

Zmiana studium o której mowa w § 1 składa się z:

1) ujednoliconych tekstów zatytułowanych:

- GMINA MIEŚCISKO – studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z naniesieniem zmiany studium dla obszaru części wsi: GOŁASZEWO, ŻABICZYN i NIEŚWIASTOWICE – UWARUNKOWANIA
- GMINA MIEŚCISKO – studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z naniesieniem zmiany studium dla obszaru części wsi GOŁASZEWO, ŻABICZYN i NIEŚWIASTOWICE - KIERUNKI
- ujednoliconego rysunku studium z wyróżnieniem dokonanej zmiany – załącznik nr 1
- rozstrzygnięcia Rady Gminy Mieścisko o sposobie rozpatrzenia uwag wniesionych do projektu zmiany studium w czasie wyłożenia do publicznego wglądu – załącznik nr 2.

§ 3

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym art. 15 ust. 1, Wójt Gminy sporządza projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zgodnie z zapisami studium oraz przepisami odrębnymi, odnoszącymi się do obszaru objętego planem. Zgodnie z art. 9 ust. 5 ustawy studium nie jest aktem prawa miejscowego.

§ 4

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Mieścisko.

§ 5

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady

UZASADNIENIE

Do Uchwały Nr

Rady Gminy Mieścisko

z dnia

Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mieścisko dla obszaru części wsi: GOŁASZEWO, ŻABICZYN i NIEŚWIASTOWICE została opracowana na podstawie

Uchwał Rady Gminy Mieścisko – dot. części wsi:

- GOŁASZEWO – uchwała nr XXXIX/249/06 Rady Gminy Mieścisko z dnia 22 czerwca 2006 r.*
- ŻABICZYN – uchwała nr IV/29/07 Rady Gminy Mieścisko z dnia 29 marca 2007 r.*
- NIEŚWIASTOWICE – uchwała nr VII/47/2007 Rady Gminy Mieścisko z dnia 29 czerwca 2007 r.*

Część tekstowa w formie ujednoliconej zawiera uwarunkowania i kierunki zagospodarowania przestrzennego o których mowa w art. 10 ustawy.

Część graficzną przedstawiono w formie ujednoliconego rysunku w skali 1:10000 z wyróżnieniem dokonanej zmiany.

Do projektu zmiany studium wpłynęły wnioski, które zostały w pełni uwzględnione – rozstrzygnięcia Wójta Gminy Mieścisko z dnia:

21.02.2007 r. dot. części wsi GOŁASZEWO

27.07.2007 r. dot. części wsi ŻABICZYN

21.09.2007 r. dot. części wsi NIEŚWIASTOWICE

Projekt ww. zmiany STUDIUM uzyskał opinie od:

- Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej z siedzibą w Mieścisku w dniu 04.10.2007 r.*

Projekt uzgodniono z:

- Wojewodą Wielkopolskim w zakresie jego zgodności z ustaleniami programów o których mowa w art. 48 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym dokonano w dniu 29.10.2007 r.*

- Zarządem Województwa Wielkopolskiego w zakresie jego zgodności z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa dokonano w dniu 08.11.2007 r.

Opinie dotyczące rozwiązań przyjętych w projekcie Studium uzyskano w okresie od 21.11.2007 do 11.12.2007 r.

- Starosty Powiatowego w Wągrowcu, ul. Kościuszki 15a – w sprawie osuwania mas ziemnych – 21.11.2007 r.
- Starosty Powiatowego w Wągrowcu – w sprawie zadań samorządowych – 21.11.2007 r.
- z gminami sąsiednimi: Damasławek, Mieleszyn, Klecko, Wągrowiec, Skoki, Janowiec Wielkopolski
- Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Poznaniu, ul. Gołębia 2 – potwierdzenie odbioru
- Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego w Poznaniu, ul. Rolna 43-53 – potwierdzenie odbioru
- Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego w Poznaniu, ul. Solna 21 – 27.11.2007 r.

Projekt zmiany studium był wyłożony do publicznego wglądu w Urzędzie Gminy Mieścisko w dniach od 27.12.2007 r. do 28.02.2008 r.

W dniu 07.02.2008 r. przeprowadzono dyskusję publiczną.

W toku wyłożenia projektu zmiany studium do publicznego wglądu w dniu 27.02.2008 r. wpłynęło do Urzędu Gminy w Mieścisku pismo Agencji Nieruchomości Rolnych, Oddział Terenowy w Poznaniu, ul. Fredry 12 (nr pisma SGZ-4210-42/Kc/08 z dnia 25.02.2008 r.) dotyczącej działki nr ewidencyjny 104/7 obręb Gołaszewo.

Oddział Terenowy Agencji Nieruchomości Rolnych w Poznaniu zgłosił uwagę przeciwko zmianie funkcji z terenów turystycznych, ustalonych w obowiązującym studium z roku 2002 na tereny produkcji rolnej w sporządzonej zmianie studium.

Wobec braku zainteresowania właściciela gruntu uruchomieniem działań zmierzających do realizacji przyjętych założeń przestrzennych w studium z roku 2002, Wójt Gminy Mieścisko w rozstrzygnięciu z dnia 28.03.2008 r. uznał, że przywrócenie funkcji rolnej na działce nr ewidencyjny 104/7 jest zasadne.

Wniosek w sprawie zmiany przeznaczenia terenów turystycznych na tereny rolne zgłosił dzierżawca gruntu a Rada Gminy w dniu 22 czerwca 2006 r. podjęła uchwałę nr XXXIX/249/06 w sprawie sporządzenia zmiany studium.

Rada Gminy po zapoznaniu się ze zgłoszoną uwagą oraz rozstrzygnięciem Wójta Gminy, przedmiotowej uwagi nie uwzględniła.

Dokumenty dotyczące czynności formalno – prawnych o których mowa w art. 11 ustawy są zawarte w sporządzonej dokumentacji prac planistycznych.

Przewodnicząca Rady

Załącznik nr 2 do Uchwały Nr z dnia Rady Gminy
Mieścisko w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań
i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mieścisko.

ROZSTRZYGNIĘCIE RADY GMINY MIEŚCISKO

w sprawie rozpatrzenia uwag zgłoszonych na podstawie art. 11 pkt. 11 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym do wyłożonego projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy MIEŚCISKO

Na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. Nr 80 poz. 717 ze zmianami) Rada Gminy Mieścisko **r o z s t r z y g a** co następuje:

Na podstawie rozstrzygnięcia Wójta Gminy Mieścisko z dnia 28.03.2008 r. w sprawie nie uwzględnienia uwagi do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mieścisko zgłoszonej do wyłożonego projektu zmiany studium do publicznego wglądu w dniach od 27.12.2007 r. do 28.02.2008 r. oraz po zapoznaniu się przez Radę Gminy Mieścisko z przedmiotowym wnioskiem rozstrzyga się o nie uwzględnienie uwagi, zgłoszonej przez Agencję Nieruchomości Rolnych Oddział Terenowy w Poznaniu, ul. Fredry 12 dotyczącej działki nr ewid. 104/7 obręb GOŁASZEWO.

Przewodnicząca Rady

1.2 INFORMACJE FORMALNO – PRAWNE STUDIUM

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO – jest aktem planistycznym, którego opracowanie jest obowiązkiem ustawowym, wynikającym z zapisu ustawy z dnia 7 lipca 1999 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (j.t. Dz. U. z 1999 r. Nr 15 poz. 139 ze zmianami) art. 6, ust. 1 cyt.: w celu określenia polityki przestrzennej gminy, rada gminy podejmuje uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, zwanego dalej STUDIUM

Rada Gminy Mieścisko Uchwałę, o której mowa wyżej podjęła w dniu 19 lutego 1998 r Nr Uchwały: XXXV/203/98

Pomimo, że STUDIUM uchwała Rada Gminy Mieścisko, nie jest ono „przepisem gminnym i nie stanowi podstawy wydania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu” – art. 6, ust. 7 cytowanej ustawy. Jednak niezależnie od w/w prawnych zasad, jego ustalenia obowiązują zarówno Zarząd, Radę, organy i jednostki Radzie podlegające.

Ranga formalna uchwalonego STUDIUM wyraża się poprzez badania spójności rozwiązań projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego z „polityką przestrzenną gminy” określoną w STUDIUM – art. 18, ust.2, pkt 2a.

STUDIUM nie ma określonego terminu obowiązywania.

STUDIUM może być zmienione z zachowaniem określonego trybu ustawowego.

Ustawa o zagospodarowaniu przestrzennym, o której mowa wyżej, określa tryb formalno – prawny postępowania w toku opracowania STUDIUM. Z formalnego punktu widzenia wymagany tryb postępowania ogranicza się do podjęcia uchwały o opracowaniu STUDIUM, oraz o przeprowadzeniu opiniowania określonego ustawą o zagospodarowaniu przestrzennym cytowanej ustawy.

Zarząd jednak uznał za celowe dokonanie dodatkowych oficjalnych wystąpień do organów i instytucji mających opiniować STUDIUM z prośbą o przedłożenie wg swojej właściwości materiałów i wniosków do STUDIUM. Wystąpienie to, jakkolwiek nie dyktowane przepisami ustawy, pozwala tym instytucjom zapoznać się z problematyką, którą w następnym etapie będą opiniować, a w przyszłości, na etapie opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego będą uzgadniać.

Zarząd wystąpił również do instytucji, które formalnie nie biorą udziału w procesie opiniowania, a są to placówki naukowe, badawcze, jednostki i przedsiębiorstwa państwowe, działające głównie w zakresie infrastruktury technicznej, z prośbą o współpracę i przekazanie informacji. Celem tego postępowania jest możliwie szerokie wykorzystanie wyników prac i zamierzeń tych instytucji. Jest to również okazja do wzbogacenia bazy informacyjnej oraz możliwość merytorycznej podbudowy treści STUDIUM.

Z formalnego punktu widzenia STUDIUM w dniach od 8 listopada 1999 do 30 listopada 1999 było udostępnione w Urzędzie Gminy Mieścisko do opinii.

STUDIUM zaopiniowano z:

1. Wojewodą Wielkopolski
2. Urzędem Marszałkowskim Województwa Wielkopolskiego
3. Zarządami gmin: Damasławek, Wągrowiec, Skoki, Kłecko, Mieleszyn, oraz Zarządem Gminy Janowiec Wlkp. z województwa Kujawsko - Pomorskiego
4. Wojewódzkim Sztabem Wojskowym w Poznaniu
5. Wojewódzkim Oddziałem Służby Ochrony Zabytków w Poznaniu
6. Komendą Wojewódzką Policji w Poznaniu
7. Wielkopolskim Zarządem Dróg Wojewódzkich w Poznaniu
8. Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Poznaniu
9. Dyрекcją Okręgu Infrastruktury Kolejowej w Poznaniu
10. Energetyką Poznańską S.A. w Poznaniu
11. Wielkopolskim Okręgowym Zakładem Gazownictwa w Poznaniu
12. Wojewódzkim Zarządem Melioracji i Urządzeń Wodnych w Poznaniu

Ponadto w dniu 16.12.2002 r. studium zaopiniowały następujące komisje Rady Gminy: Komisja Rewizyjna, Komisja Przestrzegania Prawa, Ochrony Środowiska i Komunikacji, Komisja Rolnictwa, Rozwoju Gospodarczego i Budżetu.

1.2.a. INFORMACJE FORMALNO-PRAWNE DO ZMIANY STUDIUM

Czynności formalno-prawne zgodnie z art. 11 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym obejmują:

- 24.11.2006 - ogłoszenie w prasie dotyczące zmiany studium w części obrębu wsi
GOŁASZEWO
- 16.05.2007 - ogłoszenie w prasie dotyczące zmiany studium w części wsi
ŻABICZYN
- - ogłoszenie w prasie dotyczące zmiany studium w części wsi
NIEŚWIASTOWICE
- 16.11.2006 - pismo nr APP7320/1/2006 Wójta Gminy Mieścisko dot. zawiadomienia
o przystąpieniu do sporządzenia zmiany studium – część obrębu wsi
GOŁASZEWO
- 08.05.2007 - pismo nr APP7320/2/2007 Wójta Gminy Mieścisko dot. zawiadomienia
o przystąpieniu do sporządzenia zmiany studium – część wsi ŻABICZYN
- - pismo nr APP7320/ /2007 Wójta Gminy Mieścisko dot. zawiadomienia
o przystąpieniu do sporządzenia zmiany studium – część wsi
NIEŚWIASTOWICE
- - Rozstrzygnięcie Wójta Gminy Mieścisko dot. rozpatrzenia zgłoszonych
wniosków
- - Pozytywną opinię Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej
- opinie dotyczące przyjętych rozwiązań w projekcie zmiany studium zgodnie z art. 11 pkt 8
ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym uzyskano w okresie od
..... do od:

- Starosty Powiatowego w Wągrowcu, ul. Kościuszki 15a 62-700 Wągrowiec,
- Urzędu Gminy Wągrowiec, ul. Cysterska 22,
- Urzędu Miasta i Gminy Janowiec Wlkp., ul. Gnieźnieńska 3, 88-430 Janowiec
Wlkp.

- Urzędu Miasta i Gminy Skoki, ul. Ciastowicza 11, 62-085 Skoki,
- Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Poznaniu, ul. Gołębia 2, 61-834 Poznań,
- Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego w Poznaniu, ul. Solna 21, 61-736 Poznań,
- Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego w Poznaniu, ul. Rolna 43-53, 61-487 Poznań,
- uzgodnienie projektu zmiany studium z Zarządem Województwa Wielkopolskiego, ul.
- uzgodnienie projektu zmiany studium z Wojewodą Wielkopolskim

Czynności formalno-prawne, o których mowa w art. 11 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zawarte w sporządzonej dokumentacji prac planistycznych:

O wyłożeniu projektu zmiany studium zawiadomiono w prasie – ogłoszenie w Gazecie Poznańskiej oraz na tablicy ogłoszeń – wywieszono, zdjęto z tablicy.....

Projekt zmiany studium był wyłożony do publicznego wglądu w dniach od do

W dniu zorganizowano publiczną dyskusję nad projektem zmiany studium.

1.3 DOROBK PLANISTYCZNY GMINY MIEŚCISKO

Gmina Mieścisko posiada następujące opracowania planistyczne:

Plan wiejskich jednostek osadniczych powiatu wągrowieckiego opracowany w latach sześćdziesiątych.

Uproszczony plan zagospodarowania przestrzennego opracowany w skali 1:25000, zatwierdzony Zarządzeniem Nr 89 Naczelnika Powiatu z dnia 31 grudnia 1974 r.

Miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego gminy Mieścisko, zatwierdzony Uchwałą Nr IV/17/84 Gminnej Rady Narodowej w Mieścisku z dnia 19 grudnia 1984 r.

Miejscowy plan szczegółowy zagospodarowania przestrzennego terenów mieszkaniowych w rejonie ul. Wągrowieckiej w Mieścisku zatwierdzony w 1984 r.

Miejscowy plan szczegółowy zagospodarowania przestrzennego w Zbietce, zatwierdzony w 1989 r.

Miejscowy plan szczegółowy zagospodarowania przestrzennego terenów w Popowie Kościelnym zatwierdzony w 1989 r.

Miejscowy plan szczegółowy zagospodarowania przestrzennego terenów mieszkaniowych w rejonie ul. Pocztovej w Mieścisku zatwierdzony w 1993 r.

1.3.a UZUPEŁNIENIE DOTYCZĄCE PRAC PLANISTYCZNYCH

Od roku 1993 do końca 2006 r. dla obszaru gminy Mieścisko sporządzono miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów zabudowy jednorodzinnej i usługowej, rejon ul. św. Wojciecha w Mieścisku, zatwierdzony uchwałą nr XV/120/04 rady Gminy Mieścisko z dnia 14 października 2004 r. ogłoszoną w Dz. Urz. Woj. Wlkp. nr 162 poz. 3475 z dnia 26.11.2004 r.

1.4 WYBRANE INFORMACJE O GMINIE RZUTUJĄCE NA KSZTAŁTOWANIE POLITYKI PRZESTRZENNEJ

Gmina Mieścisko po reformie administracyjnej, od stycznia 1999 r., wchodzi w obszar powiatu wągrowieckiego, który obejmuje powierzchnię 104.000 ha i jest zamieszkiwany przez 67.700 osób

W skali województwa Wielkopolskiego na 35 jednostek administracyjnych – „powiat i miasta na prawach powiatu” – powiat wągrowiecki pod względem obszaru zajmuje 10 miejsce, pod względem liczby osób 21 miejsce, a pod względem gęstości zaludnienia 31 miejsce.

Powiat wągrowiecki administracyjnie podzielony jest na (dane dot. 2000 r.):

Gminę miejską:			
m. Wągrowiec	1790 ha	24478 osób	1358 osób/km ²
Gminy miejsko – wiejskie:			
Gołańcz	19210 ha	8680 osób	45 osób/km ²
Skoki	19850 ha	8575 osób	43 osoby/km ²
Gminy wiejskie:			
Damasławek	10470 ha	5729 osób	55 osób/km ²
MIEŚCISKO	13560 ha	5856 osób	43 osoby/km²
Wapno	4420 ha	3230 osób	73 osoby/km ²
Wągrowiec	34780 ha	114150 osób	33 osoby/km ²

Wschodnia granica gminy Mieścisko przechodzi wzdłuż granicy gminy Janowiec Wlkp., która należy do województwa Kujawsko – Pomorskiego.

Dla Mieściska z punktu widzenia zarządzania i efektywnego zaspakajania potrzeb mieszkańców szczególnie w zakresie usług publicznych, ośrodkiem węzłowym jest Wągrowiec, oddalony 16 km od ośrodka gminnego Mieścisko. W związku z tym siła powiązań społecznych i infrastrukturalnych będzie się koncentrować wzdłuż trasy Gniezno - Wągrowiec. Należy zakładać że jest to pasmo potencjalnego rozwoju przestrzennego gminy.

Zmiany jakie nastąpiły w gospodarce w latach 1987 – 97 mieszczą się w generalnym procesie zmian zachodzących w tym czasie w Polsce. Do podstawowych przekształceń należy zaliczyć zmiany własnościowe. W gminie Mieścisko areał użytków rolnych w wyżej wymienionym okresie wzrósł w sektorze prywatnym ze stanu 5350 ha do 7600 ha.

Nieunikniony proces zmniejszania liczby gospodarstw rodzinnych o małym areale oraz radykalny spadek zatrudnionych bezpośrednio w produkcji rolnej musi mieć odzwierciedlenie w polityce przestrzennej. W związku z tym przystępując do opracowania STUDIUM należy naświetlić skalę zjawiska oraz drogę łagodzenia jego negatywnych skutków.

Podstawowym źródłem utrzymania ludności mieszkającej na terenie gminy jest rolnictwo, które gospodaruje na areale 10.300 ha użytków rolnych. W gospodarce rolnej dominuje sektor prywatny zajmując areał 7.600 ha tj. 74% ogólnej powierzchni użytków rolnych w gminie. Sektor prywatny reprezentowany jest przez 599 gospodarstw rolnych, z tego 47% = 281 gospodarstw reprezentuje siedliska o areale do 5,0 ha łącznie użytkując 270 ha = 3,5% ogólnego areału użytków rolnych. Grupa gospodarstw powyżej 10 ha – 171 gospodarstw = 28% gospodaruje na areale 5660 ha = 74% ogólnego areału użytków rolnych.

W ujęciu przestrzennym obie grupy występują prawie „parami”. Dominują one we wsiach:

	l. gospodarstw do 5 ha	l. gospodarstw powyżej 10 ha
Mieścisko	127 gosp.	18 gosp.
Popowo Kościelne	28 gosp.	16 gosp.
Miłosławice	21 gosp.	11 gosp.
Gołaszewo	20 gosp.	7 gosp.
Podlesie Wysokie	14 gosp.	12 gosp.
Sarbia	13 gosp.	32 gosp.
Zbietka	12 gosp.	10 gosp.
Kłodzin	9 gosp.	14 gosp.

Ze społecznego punktu widzenia grupa gospodarstw o wielkości do 5 ha jest potencjalnym tworzywem przechodzenia na pozarolnicze źródła utrzymania.

Na terenie gminy pojawiają się już nowe zjawiska społeczno – ekonomiczne. W roku 1997 były zarejestrowane 192 zakłady w systemie REGON, a w 2000 roku – 242 podmioty gospodarcze. Ze statystycznego punktu widzenia oznacza to, że na każde 10 mieszkań = gospodarstw domowych, przypada około 1,5 zakładu jako uzupełniające źródło utrzymania.

1.4.a. INFORMACJE O OBSZARACH OBJĘTYCH ZMIANĄ STUDIUM W ZAKRESIE PRZEZNACZENIA, ZAGOSPODAROWANIA I UZBROJENIA TERENU

Część wsi **GOŁASZEWO** – objęta Zmianą Studium dotyczy działki nr ewidencyjny 104/7 o powierzchni 16,03 ha. Teren pokryty jest gruntami ornymi V i VI klasy – 15,3 ha, nieużytki zajmują powierzchnię 0,44 ha, rowy 0,05 ha.

Omawiany obszar położony między drogą powiatową nr 32345 – kierunek Janowiec Wlkp. oraz torami PKP – Gniezno – Janowiec Wlkp. (obecnie nieczynne), przeznaczony jest w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mieścisko pod tereny turystyczne oznaczone symbolem T. Zgodnie z ustaleniami studium, tereny turystyczne obejmują: działki letniskowe, usługi sportu i rekreacji, zieleń związaną z rekreacją, ogrody działkowe. Ustalona funkcja terenu w studium nie została zrealizowana.

Zgodnie z wnioskiem dzierżawcy terenu oraz realizowaniem polityki przestrzennej, działce nr ewid. 104/7 przywraca się funkcję rolną bez prawa zabudowy.

Teren poza dostępnością komunikacyjną nie jest uzbrojony w sieci infrastruktury technicznej.

Część wsi **ŻABICZYN** – objęta Zmianą Studium dotyczy działki nr ewidencyjny 3 oraz części działek o numerach ewidencyjnych 2, 22, 7/1, 7/2 i 21 dr.

Obszar wyznaczony do zmiany studium obejmuje powierzchnię ok. 121,0 ha w tym:

działka nr ewid. 3 – 6,4 ha:	grunty orne III kl.	- 0,98 ha
	grunty orne IV kl.	- 2,73 ha
	grunty orne V kl.	- 0,45 ha
	grunty orne VI kl.	- 1,98 ha
	nieużytki	- 0,01 ha
	rowy III i V	- 0,21 ha
część działek nr ewid. 2 – 100,0 ha:	grunty orne IV kl.	- 33,00 ha
	grunty orne V kl.	- 24,00 ha
	grunty orne VI kl.	- 20,70 ha
	lasy i gr. leśne	- 12,00 ha

	<i>zadrzewienia</i>	- 5,80 ha
	<i>nieużytki</i>	- 3,60 ha
	<i>drogi</i>	- 0,20 ha
	<i>rowy</i>	- 0,70 ha
<i>część działki nr ewid. 22 – 12,0 ha:</i>	<i>grunty orne IV kl.</i>	- 2,70 ha
	<i>grunty orne V kl.</i>	- 8,30 ha
	<i>grunty orne VI kl.</i>	- 1,00 ha
<i>część działki nr ewid. 7/1 0,50 ha</i>	<i>grunty orne IV kl.</i>	- 0,50 ha
<i>część działki nr ewid. 7/2 2,00 ha</i>	<i>grunty orne IV kl.</i>	- 2,00 ha

Omawiany obszar graniczy od północy z powiatem Wągrowiec w tym z gminą Wągrowiec i gminą Damasławek.

Teren jest wolny od zainwestowania kubaturowego. Najbliższe pojedyncze siedlisko jest w odległości ok. 1500 m.

W obowiązującym Studium obszar ten poza fragmentem projektowanych dolesień przeznaczony jest pod użytkowanie rolnicze.

Zgodnie z wnioskiem do zmiany studium na terenie dotychczasowego użytkowania rolniczego wprowadza się możliwość lokalizowania elektrowni wiatrowych wraz z infrastrukturą techniczną przy zachowaniu użytkowania rolniczego.

Część wsi **NIEŚWIASTOWICE** objęta Zmianą Studium dotyczy działki nr ewid. 16 o powierzchni 6,00 ha.

Omawiany obszar stanowi enklawę łąkową – pastwisko IV kl. w kompleksie leśnym. Projektowane przeznaczenie terenu pod zalesienie jest wskazane ze względów przyrodniczych i przestrzennych.

1.4.b. INFORMACJE O OBSZARACH OBJĘTYCH ZMIANĄ STUDYUM W ZAKRESIE ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY.

Od czasu uchwalenia w roku 2002 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mieścisko na terenie objętym Zmianą Studium nie nastąpiły zmiany dotyczące zagospodarowania terenu i uzbrojenia terenu.

2. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE – PLANISTYCZNE

- 2.1. Koncepcja polityki przestrzennego zagospodarowania kraju
- 2.2. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego
- 2.3. *Ustalenia Strategii Rozwoju społeczno-gospodarczego gminy Mieścisko*
- 2.4. *Program ochrony środowiska gminy Mieścisko na lata 2004-2007 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2008-2011*

2.1 KONCEPCJA POLITYKI PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU

Wykładnią poglądów na politykę przestrzenną państwa oraz zmian w organizacji przestrzeni jest opracowanie o charakterze studialno – planistycznym przedstawione w koncepcji polityki przestrzennego zagospodarowania kraju, wykonane w Centralnym Urzędzie Planowania w Warszawie. Dnia 5 października 1999 r. Rada Ministrów przyjęła koncepcję, Sejm RP przyjął ją 17 listopada 2000 r., a Monitorze Polskim Nr 26 z dnia 16 sierpnia 2001 r. została ogłoszona.

Pomimo, że w w/w opracowaniach brak jest szczegółów, to poznanie sposobu myślenia o regionie oraz o ogólnych zamierzeniach pobudza – kierunek myślenia w skali gminy, zachęca do uszczegółowienia stawianych tam tez, bądź rodzi się materiał negujący.

Według podanego wyżej opracowania centralna część województwa wielkopolskiego położona jest w strefie: narastającej koncentracji (polaryzacji) potencjału cywilizacyjno – ekonomicznego, konkurencyjnego w skali gospodarki europejskiej i światowej XXI wieku...

Miasto Poznań zaliczono do: europejskiego ośrodka polaryzacji (europole)..., a miasto Gniezno do: krajowego ośrodka równoważonego rozwoju... .

Według hipotezy polityki transformacji przestrzennego zagospodarowania kraju na przełomie XX i XXI wieku centralna część województwa wielkopolskiego położona jest w: potencjalnym paśmie najwyższej aktywności społeczno – gospodarczej kształtującym się współzależnie z modernizacją i zabudową międzynarodowego i krajowego systemu infrastruktury technicznej (...) strefie potencjalnie podwyższonej aktywności społeczno – gospodarczej stymulowanej przez proces integracji z Europą...

Powyższe sformułowania odnoszą się w pewnym stopniu także do obszaru objętego niniejszym STUDIUM, z racji powiązań komunikacyjnych i bliskości miast Poznania i Gniezna.

Istotną sprawą są również generalne kierunki polityki kraju w zakresie kształtowania wielofunkcyjnej struktury osadniczej. Przewiduje się, że w okresie 10 – 15 lat nastąpi spójne powiązanie gospodarki narodowej z gospodarką Unii Europejskiej.

Konsekwencje przestrzenne realizacji tego celu będą współzależne z:

Modernizacją rolnictwa poprzez:

- zmiany struktury wielkości gospodarstw rolnych i ich organizacji,
- poważne nakłady kapitałowe na rolnictwo i przetwórstwo rolno – spożywcze oraz obsługę rolnictwa,
- znaczne zmniejszenie bezpośredniego zatrudnienia w rolnictwie, co wiązałoby się ze stworzeniem minimum 1,0 – 1,5 mln nowych miejsc pracy,

Kształtowaniem modelu wsi wielofunkcyjnej związane jest z przyrostem na obszarach wiejskich licznych miejsc pracy poza rolnictwem, zarówno w szeroko pojętych usługach, jak i działalności produkcyjnej,

Rozwojem przemysłu rolno – spożywczego, który musi stanowić istotne ogniwo w rozwoju i modernizacji rolnictwa w następującym ciągu – łańcuchu: producent – przetwórstwo – zbył – konsument ,

Prowadzeniem zróżnicowanej polityki zarówno w stosunku do przestrzeni przyrodniczej jak i społeczno – gospodarczej.

Kompleksowa rozbudowa i modernizacja całej sfery infrastruktury technicznej i społecznej wsi jako konieczny warunek zadawalającej społecznie realizacji programu żywnościowego oraz jego przyspieszenia cywilizacyjnego – powinna stymulować stabilizację ludności wiejskiej, sprzyjać łagodzeniu dysproporcji występujących w warunkach życia między miastem a wsią, przeciwdziałać nadmiernej depopulacji regionów rolniczych.

Przewodnią ideą przemian w strukturze zagospodarowania przestrzennego wsi powinna być umiarkowana koncentracja wiejskiej sieci osadniczej oraz funkcjonalne uporządkowanie systemu rozmieszczenia wiejskich ośrodków społeczno – gospodarczych według kryterium dostępności przestrzennej do usług...”

2.2 PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Materiałem źródłowym do niniejszego STUDIUM jest między innymi Plan zagospodarowania przestrzennego województwa WIELKOPOLSKIEGO – PLAN wykonany w Wielkopolskim Biurze Planowania Przestrzennego w Poznaniu, uchwalony przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego w dniu 26. listopada 2001 r.

Zapis w wyżej wymienionym studium respektuje istotne elementy Koncepcji polityki przestrzennego zagospodarowania kraju, w tym szczególnie określa konsekwencje projektowanego układu systemu autostradowego i stref przedsiębiorczości.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego nie ma rangi prawa miejscowego, ale jest wiążący, ponieważ jego ustalenia należy zapisać w niniejszym Studium, które musi być spójne z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego.

Gmina Mieścisko według ustaleń planu zagospodarowania przestrzennego województwa jest zaliczona do dwóch stref polityki przestrzennej:

- południowy oraz środkowy obszar gminy położony jest w strefie intensywnej gospodarki rolnej, którą cechuje:

„Strefa intensywnej gospodarki rolnej

Obejmuje obszary charakteryzujące się wysokim wskaźnikiem jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej (powyżej średniej krajowej, tzn. 66,6 pktów w skali IUNG). Priorytetowe zadania w tej strefie to ochrona gleb wysokich klas bonitacyjnych przed degradacją i maksymalne ograniczenie wyłączania ich spod użytkowania rolniczego. Tereny te stanowią zaplecze żywnościowe dla Wielkopolski (i nie tylko) oraz bazę surowcową dla przemysłu rolno-spożywczego, którego rozwój winien być preferowany głównie w ramach tej strefy. Podniesienie lesistości wskazane jest tu głównie poprzez wprowadzenie zadrzewień śródpolnych i przydrożnych. Obecny wysoki poziom gospodarki rolnej pozwoli stosunkowo łatwo przejść proces restrukturyzacji, jakiemu całe rolnictwo musi być poddane.”

- północny obszar gminy położony jest w strefie rolno-leśnej z wielofunkcyjnym rozwojem wsi, którą cechuje:

„Strefa rolno-leśna z wielofunkcyjnym rozwojem wsi

Obejmuje tereny o warunkach nie sprzyjających intensywnej produkcji rolnej, nie kwalifikujące się dla rekreacji o ponadlokalnym znaczeniu, położone na uboczu głównych tras komunikacyjnych – tym samym o ograniczonych szansach na rozwój działalności gospodarczej. Wymagają one specjalnego potraktowania przez Samorząd Województwa:

bez wsparcia z zewnątrz gminy położone w tej strefie nie są w stanie przełamać bariery opóźnienia cywilizacyjnego, gospodarczego i technicznego. Prócz rolnictwa – obecnie głównej gałęzi gospodarki, konieczne jest wprowadzenie pozarolniczej działalności produkcyjnej i usługowej, zaktywizowanie – różnymi metodami potencjału tkwiącego w ludziach, w istniejącym zainwestowaniu oraz w lokalnych zasobach środowiska przyrodniczego i kulturowego.”

2.3. USTALENIA STRATEGII ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO GMINY MIEŚCISKO

W ramach prac nad Strategią Rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Mieścisko ustalono MISJĘ, którą Gmina ma spełnić:

„Gmina Mieścisko obszarem o zrównoważonym rozwoju opartym o nowoczesne rolnictwo, z rozwijającą się drobną przedsiębiorczością ukierunkowaną na przetwórstwo rolnospożywcze.

Gmina w pełni zwodociągowana i skanalizowana o wysokim poziomie oświaty zdrowotnej i prostą drogą do stolicy Wielkopolski”.

W związku z powyższym ustalono PRIORYTETY w obrębie pięciu obszarów tj.: GOSPODARKA, PRZESTRZEŃ, SPOŁECZNOŚĆ, EKOLOGIA, INFRASTRUKTURA, które sformułowano w następujący sposób:

GOSPODARKA

Priorytetem gospodarczym gminy jest rozwój nowoczesnego rolnictwa przy jednoczesnym tworzeniu warunków dla rozwoju przedsiębiorczości zwłaszcza w zakresie przetwórstwa spożywczego oraz rozwój infrastruktury i dostępności mediów jako czynnika rozwoju.

PRZESTRZEŃ

Rewitalizacja obszarów popegeerowskich i przy jednoczesnym aktywizowaniu środowisk kulturowych i podnoszeniu świadomości mieszkańców w zakresie profilaktyki zdrowotnej zwłaszcza w obszarach o funkcjach zanikowych.

SPOŁECZNOŚĆ

Poprawa bezpieczeństwa i komunikacji publicznej oraz rozbudowa bazy oświatowej przy jednoczesnym zwiększeniu jej dostępności oraz tworzenie warunków dla rozwoju różnych form kultury to priorytety społeczne gminy.

EKOLOGIA

Priorytetem ekologicznym jest uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej, ale przede wszystkim wdrożenie systemu segregacji i utylizacji odpadów przy wielokierunkowych działaniach na rzecz edukacji ekologicznej.

INFRASTRUKTURA

Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej i modernizacja oraz budowa nowych ciągów komunikacyjnych przy jednoczesnym tworzeniu warunków dla rozwoju infrastruktury progospodarczej są priorytetami infrastrukturalnymi.

W wyniku prac studialnych oraz dyskusji w obrębie zespołów roboczych składających się z Przedstawicieli Rolników, Sołtysów, Zakładów usługowych lub produkcyjnych, Radnych i Pracowników Samorządu oraz konsultacji społecznych dokonano hierarchizacji wybranych celów i określono następujący WARIANT ROZWOJU.

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Mieścisko

Wybrany wariant rozwoju*

Priorytety	Podjąć działania w kierunku bezpieczeństwa i komunikacji publicznej w gminie		Uporządkować gospodarką wodno-ściekową, odpadami stałymi oraz promować ekologiczne systemy grzewcze	
Cele niezbędne	Podjąć działania w kierunku przyciągania inwestorów na teren gminy	Stworzyć warunki do utrzymania istniejących i utworzenie nowych przedsiębiorstw	Stworzyć warunki do rozwoju nowoczesnego rolnictwa. Zdrowa żywność, promocja potencjału produkcyjnego i gospodarności	Rozwój infrastruktury i kultury fizycznej
Cele Pierwszo - rzędne	Stworzyć warunki dla produkcji przemysłowej w oparciu o nowe technologie	Stworzyć warunki do rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego	Podjąć działania w kierunku montażu finansowego dla realizacji zadań o charakterze ponad lokalnym	
	Upowszechnić kontakty zagraniczne i szukać korzyści płynących ze współpracy z gminami U.E.	Stworzyć warunki do rozwoju budownictwa mieszkaniowego i wielorodzinnego	Umożliwić rozwój drobnej wytwórczości, handlu i usług	
	Stworzyć warunki do zmniejszania liczby poszukujących pracy oraz stale monitorować rynek pracy na terenie gmin ościennych		Zagospodarować pustostany mienia komunalnego oraz podjąć działania dla zagospodarowania tzw. mienia niechcianego	

- Wariant opracowany na podstawie propozycji grupy liderów lokalnych pn. „Infrastruktura”

2.4. PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA GMINY MIEŚCISKO NA LATA 2004-2007 Z UWZGLĘDNIENIEM PERSPEKTYW NA LATA 2008 – 2011.

Opracowany w roku 2004 przez Wielkopolski Ośrodek Kształcenia i Studiów Samorządowych w Poznaniu „Program ochrony środowiska gminy Mieścisko” uwzględnia krajowe, regionalne, powiatowe i lokalne dokumenty programowe.

Polityka ekologiczna państwa eksponuje cele i działania o charakterze systemowym oraz kładzie nacisk na konieczność włączenia aspektów ekologicznych do polityk sektorowych a szczególnie na ekologizację planowania przestrzennego. Wyróżniono cztery obszary priorytetowe:

1. ochronę dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody;
2. zrównoważone wykorzystanie surowców, materiałów, wody i energii;
3. zagrożenia dla człowieka i środowiska wywoływane przez chemikalia i poważne awarie przemysłowe;
4. przeciwdziałanie zmianom klimatu

Spośród wielu działań sprecyzowanych dla realizacji programu część dotyczy kompetencji gminy a wśród nich przede wszystkim działania na rzecz poprawy jakości wód, realizacja programu ochrony ekosystemów leśnych, ochrona gleb, ochrona przed hałasem, gospodarka odpadami.

Dokumentami na szczeblu regionu, które w sposób zasadniczy przedstawiają zagadnienia ochrony środowiska w ujęciu sektorowym są „Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego” oraz „Wojewódzki program ochrony środowiska dla województwa wielkopolskiego na lata 2003 – 2006”.

Z w.w. wojewódzkiego programu ochrony środowiska wynika, że główne problemy, które bezpośrednio lub pośrednio mogą dotyczyć gminy Mieścisko to:

- niska jakość wód powierzchniowych spowodowana odprowadzaniem niewystarczająco oczyszczonych ścieków komunalnych spływami obszarowymi;
- wzrost stężeń pyłu, dwutlenku siarki i azotu oraz zanieczyszczeń komunikacyjnych na niektórych stanowiskach pomiarowych;
- niewłaściwa gospodarka odpadami;
- wzrost emisji hałasu ulicznego

W związku z wymienionymi zagrożeniami Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu ustalił następujące priorytety:

- **w zakresie ochrony wód:** pełne wykorzystanie istniejących i budowa nowych oczyszczalni ścieków, modernizacja oczyszczalni, budowa kanalizacji sanitarnej, zapobieganie zanieczyszczeniu wód ze źródeł rolniczych, retencja, ograniczanie zużycia wody;
- **w zakresie ochrony powietrza:** ograniczanie emisji, zwiększenie wykorzystania energii z odnawialnych źródeł, oszczędzanie energii;
- **w zakresie ochrony powierzchni ziemi i zagospodarowania odpadów:** wdrażanie ponadlokalnych systemów gospodarki odpadami i regionalnych systemów gospodarki odpadami niebezpiecznymi, selektywna zbiórka i odzysk;
- **w zakresie ochrony przyrody:** uzupełnianie zadrzewień i zakrzewień, zalesianie gruntów poleśnych, porolnych, wdrażanie programu NATURA 2000, rewaloryzacja zabytkowych parków;
- **w zakresie edukacji ekologicznej:** upowszechnienie zachowań proekologicznych, rozwój regionalnych ośrodków edukacyjnych, działalność wydawnicza, podnoszenie kwalifikacji specjalistów, organizowanie imprez promujących wiedzę ekologiczną.

„Program ochrony środowiska dla powiatu wągrowieckiego” przewiduje podobne jak w.w. działania, wśród których wymienia 6 priorytetów: Priorytet 1 – zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska, Priorytet 2 – racjonalna gospodarka wodno – ściekowa, Priorytet 3 – rozwój terenów leśnych, Priorytet 4 – zmniejszenie zagrożenia ekologicznego, Priorytet 5 – rozwój edukacji proekologicznej, Priorytet 6 – rozwój gospodarczy i rolniczy podregionu z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju.

W zakresie Priorytetu 3 zapisano m.in. zwiększenie liczby terenów leśnych z w zakresie Priorytet 1 propagowanie wykorzystania źródeł energii odnawialnej oraz budowę elektrowni wiatrowych.

Lokalne – gminne dokumenty programowe to „Koncepcja programowo – przestrzenna gospodarki wodnej i ściekowej”, „Plan gospodarki odpadami dla gminy Mieścisko”, „Strategia rozwoju społeczno – gospodarczego gminy Mieścisko”. W.w. dokumenty uszczegóławiają zapisy dokumentów krajowych, regionalnych i powiatowych.

„Program ochrony środowiska gminy Mieścisko” obejmuje dalsze rozwinięcie celów i priorytetów ekologicznych w gminie. Dla osiągnięcia celu zwiększenie ilości powierzchni zadrzewień na terenach rolniczych wymienia następujące działania „przeznaczenie w dokumentach planistycznych gruntów najniższych klas bonitacyjnych i wyłączonych z produkcji, analiza możliwości zwiększenia ilości zadrzewień śródpolnych z propozycją zalecanych gatunków”. Z kolei dla osiągnięcia celu Racjonalna gospodarka energetyczna zaleca się „rozpoznanie możliwości wykorzystania energii wiatrowej i słonecznej”.

„Program ochrony środowiska gminy Mieścisko” obejmuje również bardzo cenne wskazówki dotyczące możliwości pozyskiwania środków unijnych na ochronę środowiska.

Zwraca uwagę na to, że bardzo istotnym elementem przy rozważaniu wnioskowania o środki unijne jest zgodność projektu z celami i zasadami polityki ekologicznej Polski i Unii Europejskiej.

3. UWARUNKOWANIA PRZYRODNICZE ZEWNĘTRZNE ROZWOJU GMINY

- 3.1. Położenie gminy w systemie przyrodniczo – ochronnym
- 3.2. Położenie gminy w systemie przyrodniczo – gospodarczym

3.1 POŁOŻENIE GMINY W SYSTEMIE PRZYRODNICZO – OCHRONNYM

Rzeka Welna przecinająca rozległą dolinę przestrzeń gminy Mieścisko stanowi ważny element w regionalnym systemie przyrodniczo-ochronnym.

Część gminy położona w dolinie rzeki Welny proponowana jest do szczególnej ochrony przyrody w postaci obszaru chronionego krajobrazu pod nazwą *Dolina Welny*¹ sięgający od źródeł Welny do jej ujścia do Warty.

Ochronie podlega tu całość środowiska, a zwłaszcza zasoby wodne rzeki Welny, lasy, krajobraz, stanowiska chronionych gatunków flory i fauny. Funkcjami podstawowymi obszaru są: funkcja turystyczno-krajoznawcza, wypoczynkowa, środowiskotwórcza.

W dolnym biegu rzeki istnieją 2 rezerваты faunistyczne (*Słonawy* i *Parkowo*) oraz istnieją ujęcia wód dla celów komunalnych.

Poza tym rzeka ma duże osobliwości botaniczne, rzadkie okazy fauny spotykane tylko w potokach górskich. Welna jest również turystycznym szlakiem wodnym szczególnie atrakcyjnym w dolnym biegu rzeki.

Ranga doliny Welny została podkreślona włączeniem jej do Krajowej Sieci Ekologicznej jako korytarza ekologicznego o znaczeniu krajowym². Jest to ciągła forma liniowa wyraźnie wyodrębniająca się wśród terenów otaczających pod względem struktury przyrodniczej, o znacznie mniejszej intensywności użytkowania i gospodarowania. Stanowi łącznik pomiędzy obszarem węzłowym o znaczeniu międzynarodowym jakim jest obszar Powidzko-Goplański (z parkami krajobrazowymi: *Powidzkim Parkiem Krajobrazowym* i *Nadgoplańskim Parkiem Tysiąclecia*) a obszarem węzłowym o znaczeniu krajowym jakim jest obszar Pojezierza Gnieźnieńskiego (z parkami krajobrazowymi: *Promno*, *Puszcza Zielonka*, *Lednickim Parkiem Krajobrazowym*).

¹ Na podstawie materiałów do Studium zagospodarowania przestrzennego województwa poznańskiego WBPP Poznań 1998 r.

² Koncepcja Krajowej Sieci Ekologicznej *ECONET - POLSKA*: praca zb. pod red. A. Liro. Fundacja IUCN Poland Warszawa 1995.

Krajowa Sieć Ekologiczna ma tworzyć spójny przestrzenne system obszarów, których walory przyrodnicze mają najwyższą rangę krajową i międzynarodową. Poszczególne obszary włączone do systemu odznacza znaczny udział systemów naturalnych, seminaturalnych i obszarów ekstensywnego użytkowania. Ponadto są one wzajemnie zintegrowane funkcjonalnie i przestrzennie siecią powiązań przyrodniczych (korytarze ekologiczne). Zapewnienie jedności przestrzennej i funkcjonalnej sieci ekologicznej ma na celu ochronę dróg migracji i rozprzestrzeniania się gatunków. Właśnie korytarze ekologiczne stanowią struktury przestrzenne, które stanowią te drogi migracji pomiędzy obszarami węzłowymi (jednostka ponadekosystemalna wyróżniająca się bogactwem ekosystemów naturalnych i innych ważnych przyrodniczo).

Regionalne powiązania ekologiczno-ochronne stanowią podstawę do podjęcia koniecznej współpracy gminy na szczeblu ponadlokalnym (związku gmin, starostwa, województwa) w zakresie ochrony wód całej zlewni rzeki Wełny.

3.2 POŁOŻENIE GMINY W SYSTEMIE PRZYRODNICZO - GOSPODARCZYM

Gmina Mieścisko położona jest na północnym skraju Wysoczyzny Gnieźnieńskiej. Jest to region rolniczy. Decydują o tym uwarunkowania wynikające z jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej (przewaga dobrych gleb kl. II-IV), rzeźby terenu (przewaga terenów płaskich i falistych), dogodnego klimatu oraz uwarunkowania historyczno-gospodarcze.

Sama gmina jest mało atrakcyjna krajobrazowo. Brak tu podstaw dla rozwoju funkcji turystycznej w szeroko rozumianym zakresie.

Gmina położona jest jednak pomiędzy typowo rekreacyjnymi regionami jak: Pojezierze Skockie (od strony zachodniej), Pojezierze Wągrowieckie (od strony północnej), Pojezierze Gnieźnieńskie (od strony południowo-wschodniej).

Wykorzystując to usytuowanie można w gminie rozwijać takie formy rekreacji jak agroturystyka, ośrodki jeździeckie, obozy rowerowe.

4. UWARUNKOWANIA PRZYRODNICZE WEWNĘTRZNE

- 4.1 Występowanie obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów szczególnych
- 4.2 Stan i funkcjonowanie środowiska przyrodniczego, w tym stan rolniczej przestrzeni produkcyjnej
- 4.3 Rolnicza przestrzeń produkcyjna
- 4.4 Lasy i zadrzewienia
- 4.5 Gospodarka odpadami
- 4.6 Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska
- 4.7. *Stan środowiska w tym stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej i krajobrazu kulturowego*
- 4.8. *Gospodarka odpadami*

4.1 WYSTĘPOWANIE OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW SZCZEGÓLNYCH

W gminie Mieścisko nie ma ustanowionych wieloprzestrzennych obszarów chronionych w rozumieniu *ustawy o ochronie przyrody*. Jednak na części obszaru gminy projektuje się obszar chronionego krajobrazu *Dolina Wełny* (p. rozdz. I. 2.).

W rejestrze Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków figurują cztery pomniki przyrody. Są to:

1. lipa szerokolistna o obwodzie na wys. piersznicy 340 cm - rosnąca przy kościele w miejscowości Popowo Kościelne,
2. lipa szerokolistna - o podwójnym pniu, o obwodach na wys. piersznicy 420 i 405 cm, rosnąca przy kościele w miejscowości Popowo Kościelne,
3. gładz (czerwony granit) - Kamień św. Wojciecha o obwodzie 20,5 m usytuowany 300 m od kościoła w Budziejewku.

Ochronie na podstawie *Ustawy o ochronie dóbr kultury* i *Ustawy o ochronie i kształtowaniu środowiska* podlegają istniejące parki podworskie i wiejskie.

Parki te znajdują się we wsiach: Gorzewo, Jaroszewo, Jaworówko, Podlesie Kościelne, Budziejewo, Zakrzewo, Zbietka i Żabiczyn. Prawie wszystkie obiekty wymagają rewaloryzacji.

Podlegają one ochronie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

4.2 STAN I FUNKCJONOWANIE ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO, W TYM STAN ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

4.2.1 Ogólna charakterystyka gminy.

Gmina Mieścisko jest gminą typowo rolniczą. Poza miejscowością gminną brak jest tu większych jednostek osadniczych.

Użytkowanie gruntów przedstawia się następująco:

typ użytkowania	w ha	w % pow. ogólnej
Użytki rolne, w tym:	10.307, w tym:	76,0
Grunty orne	9.186	67,7
Sady	36	0,3
Łąki	596	4,4
Pastwiska	489	3,6
Lasy	2.006	14,8
Pozostałe	1.249	9,2
Ogółem	13.562	100,0

4.2.2 Rzeźba terenu.

W podziale fizyczno-geograficznym Polski wg J. Kondrackiego³ omawiana część województwa wielkopolskiego położona jest na terenie prowincji zwanej *Pojezierza Południowobałtyckie*. Sama gmina leży w obrębie makroregionu Pojezierze Wielkopolskie, w skład którego wchodzi mezoregiony: Pojezierze Chodzieskie i Pojezierze Gnieźnieńskie.

W podziale geomorfologicznym Niziny Wielkopolskiej B. Krygowskiego⁴, gmina Mieścisko położona jest w granicach Północno-Wielkopolskiego Pasa Wysoczyznowego, w regionie - Wysoczyzna Gnieźnieńska z subregionami: Pagórki Poznańskie, Równina Wągrowiecka, Równina Żnińska, Pagórki Janowickie, Równina Gnieźnieńska.

Obszar gminy Mieścisko położony jest w zasięgu zlodowacenia bałtyckiego. Charakteryzuje się różnorodnością form powstałych w wyniku regresji lądolodu. Obszar gminy Mieścisko znajduje się w strefie marginalnej lądolodu. Występują tutaj liczne pagórki

3 J. Kondracki 1998: Geografia regionalna Polski, Wydawnictwa Naukowe PWN Warszawa.

4 B. Krygowski 1961: Geografia Fizyczna Niziny Wielkopolskiej, Część I. Geomorfologia, Wyd. Matematyczno-Przyrodniczy Kom. Fizjograficzny PTPN, Poznań

morenowe (na północnym wschodzie), sandry (w części północno-zachodnim), rynny rzeczne oraz wysoczyzna morenowa falista z tzw. wklęsłymi formami wytopiskowymi wypełnianymi wodą lub torfem.

W terenie najlepiej zaznaczona jest dolina Wełny oraz Pagórki Janowickie. Pagórki Janowickie są fragmentem moreny czołowej stadiału poznańskiego, fazy Skocko-Janowickiej. Wysokości względne na tym terenie osiągają wartości od 10 do 15 metrów. Najwyższym punktem jest szczyt wzgórza położonego na wschód od Gołaszewa, na wysokości 129,6 m n.p.m. Pagórki Janowickie otaczają od strony Janowca Wlkp. wyniesienia wysoczyzny morenowej pagórkowatej pochodzenia akumulacyjnego, a od strony zachodniej wysoczyzna morenowa falista zalegająca przeważnie na wysokości od 100 do 110 m n.p.m. Spadki terenu wynoszą od 5 – 8 %.

Między pagórkami występują liczne zagłębienia bezodpływowe wypełnione wodą lub torfem.

Zachodnią część gminy zajmują fragmenty równiny sandrowej przechodzącej dalej w obszar wysoczyzny morenowej płaskiej. Obszar wysoczyznowy rozcinają słabo zaznaczone w terenie rynny subglacjalne zlodowacenia bałtyckiego wykorzystywane przez dopływy Wełny⁵.

Wełna płynie w korycie otoczonym przez terasy zalewowe wcięte w terasy wysokie. Dno doliny jest płaskie, położone średnio na wysokości 89 m n.p.m. Spadki terenu nie przekraczają wartości 2%. Szerokość terasy dolinnej ok. 200 m. Szerokość całej doliny od 100 m na wschód do 1 km w okolicy Mieściska. Brzegi stosunkowo płaskie od strony północnej i dość strome zbocza od strony południowej. W rejonie Mieściska występują zbocza o wysokości do 6 m i spadkach od 8 – 12 %. W obrębie koryta doliny znajduje się najniższy położony punkt w gminie - 83 m n.p.m.

Północne fragmenty gminy zamyka wysoczyzna morenowa falista należąca do Równiny Żnińskiej.

4.2.3 Budowa geologiczna.

Powierzchnię utworów mezozoicznych przykrywają osady oligocenu reprezentowane przez mułki, mułowce i piaski drobnoziarniste. Na osadach oligoceńskich złożone zostały piaski różnoziarniste, iły, mułki i węgle brunatne miocenu. Miąższość utworów miocenijskich

⁵ Przeglądowa Mapa Geomorfologiczna Polski w skali 1:500000, ark. Wrocław, Instytut Geografii i Przestrzennego zagospodarowania PAN.

jest zmienna i waha się od kilkunastu do kilkudziesięciu metrów. Ostatnią serią utworów trzeciorzędowych są zwarte pokłady ilów pliocénskich. Łączna miąższość utworów trzeciorzędowych wynosi od 100 do 150 metrów.

Osady czwartorzędu, złożone na łożach pstrych plicenu, posiadają bardzo zróżnicowane miąższości. Najczęściej spotykane są wartości z przedziału od 20 do 50 m. Wśród osadów czwartorzędowych dominującą pozycję zajmują piaszczysto-gliniaste utwory akumulacji lodowcowej, budujące morenową wysoczyznę fazy poznańskiej zlodowacenia bałtyckiego, oraz młodszy od niej ciąg moren czołowych fazy Skocko-Janowickiej. Utwory akumulacji wodno-lodowcowej występują tylko we fragmentach rynien subglacialnych, wykorzystywanych przez rzeki. W dolinach rzek i mniejszych cieków występują także torfy, muły, mady i piaski akumulacji rzecznej. Ich miąższość jest niewielka i rzadko przekracza 5 m.

Dno doliny Wełny jest silnie zatorfione, jedynie na terasach rzecznych na odcinku między Mieściskiem i Wągrowcem występują utwory piaszczyste żwirowe. Na terenie gminy Mieścisko rzeka tworzy pierwszy przełom wycięty w glinie zwałowej.

Surowcem eksploatowanym są tutaj piaski, pospółka i piasek ze żwirem. Eksploatacja odbywa się sporadycznie na potrzeby lokalnej ludności do budowy dróg, na zaprawy i wyroby cementowe. Eksploatacja odbywa się bez koniecznych zezwoleń i koncesji. Są to złoża małe, bez perspektyw. Na obszarze gminy znajduje się kilka wyrobisk we wsiach: Mirkowice, Zbietka, Podlesie Wysokie i Jaroszewo.

Druga grupa surowców występujących w gminie są torfy.

Występują one w dolinie rzeki Wełny oraz w dolinkach i zagłębieniach bezodpływowych na wysoczyźnie. Są to torfy trzcinowe, drewno – trzcinowe, turzycowo- drzewne, turzycowe i mszyste.

Prawie wszystkie złoża torfu są udokumentowane, ale nie są wykorzystywane na skalę przemysłową.

4.2.4 Warunki klimatyczne.

Według podziału rolniczo-klimatycznego Polski R. Gumińskiego, obszar gminy zaliczyć należy do dzielnicy środkowej, charakteryzującej się najniższym opadem średniorocznym w Polsce, największą liczbą dni słonecznych (ponad 50) oraz najmniejszą liczbą dni pochmurnych (poniżej 130).

Cechą charakterystyczną klimatu są: stosunkowo małe amplitudy rocznych temperatur powietrza, wczesna wiosna, długie lato, łagodna i krótka zima z mało trwałą pokrywą śnieżną.

Średnia roczna temperatura powietrza wynosi 8°C . Dni mroźnych jest od 30 do 50, z przymrozkami od 100 do 110. Przeciętny czas trwania pokrywy śnieżnej wynosi od 50 do 80 dni, a okres wegetacyjny trwa od 210 do 220 dni. W regionie w którym położona jest gmina istnieje większe prawdopodobieństwo występowania lat posusznych niż normalnych i wilgotnych. Rozkład opadów w ciągu roku przedstawiają dane zawarte w tabeli .

Zestawienie sum opadów roku normalnego (n), wilgotnego (w) i suchego (s)⁶:

Posterunek (lata)	H- m. n.p.m.	Suma opadów w mm													
			XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	Rok
Janowiec Wlkp. (1955-80)	95	N	46	46	34	32	32	38	56	63	80	66	48	45	586
		w1967	38	57	52	79	55	33	72	121	84	101	45	57	794
		s 1959	10	43	35	9	19	33	12	42	96	41	7	8	355
Mieścisko (1974-80)	100	N	46	49	32	17	27	27	41	49	86	70	49	55	548
		w 1977	54	40	51	27	37	67	137	35	94	133	30	22	727
		s 1975	29	80	22	11	13	20	28	44	90	13	14	65	429

4.2.5 Wody powierzchniowe.

Głównymi ciekami odwadniającymi obszar gminy są rzeka Wełna i jej dopływy. Do największych zaliczają się strugi uchodzące do niej z lewej strony, a mające swe źródła w okolicach: Gołaszewa, Kłodzina i Jaroszewa. Z prawej strony uchodzi do Wełny Struga spod Stępuchowa. Południowa i południowo-zachodnia część gminy odwadniana jest przez rowy i drobne ciekii odprowadzające swe wody do Małej Wełny (kanały: Kłodzin, Roszkowo-Popowo). Sieć cieków na terenie gminy jest generalnie dość gęsta. Większość z nich płynie wąskimi dolinkami, jest pogłębiona, ma brzegi umocnione faszyną i stanowi część systemu melioracyjnego. Drobne ciekii, szczególnie na obszarach wysoczyznowych, mają charakter okresowy. Szersze, lepiej wykształcone dolinki związane są z zasięgiem utworów sandrowych występujących w zachodniej części gminy. W okresach wysokich wezbrań częściowo zalewane są terasy nadbrzeżne w dolinie Wełny. Dolina Wełny jest płaska, o szerokości sięgającej w obrębie gminy do ~700-800 metrów, charakteryzuje się niewielkim spadkiem. W dnie doliny Wełny, a także w pozostałych dolinkach i w lokalnych zagłębieniach terenu na wysoczyźnie, występują licznie drobne oczka wodne i podmokłości. Znaczna część oczek wodnych, szczególnie na wysoczyźnie, została włączona w system odwodnienia naturalnego. Obszary bezodpływowe, zajęte częściowo przez podmokłości i drobne zbiorniki wodne występują do dziś we wschodniej części gminy, na terenie wysoczyzny morenowej falistej (na SE od Gołaszewa). W gminie brak jest jezior o większej powierzchni.

⁶ A. Kaniecki 1989: Komentarz do Mapy Hydrograficznej Polski w skali 1:50000. Arkusz 413.2 - Żnin, OPGK Poznań.

Wszystkie cieką charakteryzują się wyrównanymi w ciągu roku stanami. Po kulminacji wiosennej obserwuje się w nich szybki spadek stanów wód. W czerwcu osiągają one wartości niżówkowe, trwające z reguły do końca grudnia. Taki rytm stanów wody jest charakterystyczny dla rzek zasilanych z obszarów deficytowych, w których wody zretencjonowane zimą zostają szybko wyczerpane, a zasilanie opadowe w miesiącach letnich, ze względu na deficyty wodne gruntów strefy aeracji, nie zaznacza się w przebiegu stanów wód powierzchniowych. Przebieg stanów charakterystycznych na ciekach obrazują dane z posterunku obserwacyjnego zlokalizowanego na Welnie w Janowcu Wlkp.

Charakterystyczne stany wody⁷:

Rzeka - profil - lata		XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	Rok	max abs.	min. abs.
Welna	SNW	63	68	72	71	72	78	70	63	66	62	62	61		202	42
Janowiec	SSW	67	72	79	79	81	85	79	74	78	70	66	68	75	VII	IX
Wlkp. 1951-1965	SWW	73	80	87	88	89	92	90	85	88	84	71	75		1980	1975

Przez obszar gminy przebiegają działy wodne IV rzędu. Oddzielają one po stronie północnej obszar odwadniany przez Nielbę, a po stronie południowej przez Małą Welnę. Obydwie te rzeki są dopływami Welny.

4.2.6 Wody podziemne.

W zasięg obszaru gminy nie wchodzi żaden z Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP), dla których ustala się obszary wysokiej ochrony (OWO) lub obszary najwyższej ochrony (ONO)⁸.

W obrębie gminy Mieścisko użytkowe poziomy wodonośne związane są z utworami czwartorzędu i trzeciorzędu⁹.

⁷ A. Kaniecki 1989: Komentarz do Mapy Hydrograficznej Polski w skali 1:50000. Arkusz 413.2 - Żnin, OPGK Poznań.

⁸ A. S. Kleczkowski 1990: Objasnienia do mapy głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP) w Polsce wymagających szczególnej ochrony 1:500 000, Inst. Hydrogeologii i Geologii Inżynierskiej AGH Kraków.

⁹ A. Wilczyński, I. Dmoch 1985: Mapa Hydrogeologiczna Polski w skali 1:200 000, ark. 26-Nakło, Wydawnictwa Geologiczne, Warszawa; St. Dąbrowski i inni 1992: Raport o stanie udokumentowania zasobów wód podziemnych w dorzeczu Welny, HYDROCONSULT Sp. z o.o., Poznań.

Główny poziom wodonośny w utworach czwartorzędu występuje w dolinie Wełny. Ma on miąższość 3-15 metrów, występuje na głębokości od kilku do 20-40 metrów. Jest przeważnie poziomem ciągłym, o swobodnym zwierciadle wody, niekiedy napiętym o ciśnieniu do 400 kPa. Wydajności przeciętne wynoszą około 30-40 m³/h. Z rejonem doliny Wełny związane są także, mające mniejsze znaczenie poziomy wodonośne miocenu. Poziom użytkowy wód mioceńskich w obrębie doliny zalega na głębokości 70-90 metrów. Jego wydajność jest niewielka i wynosi przeważnie około 20 m³/h.

Poza doliną Wełny pierwszy użytkowy poziom wodonośny związany jest z reguły z utworami miocenu. Jego miąższość wynosi od kilku do około 50 metrów. W części wschodniej gminy poziom użytkowy miocenu występuje na głębokościach od 80 do 100 metrów i charakteryzuje się wydajnościami przeciętnymi rzędu 10-30 m³/h. Na pozostałym obszarze poziom użytkowy miocenu występuje na głębokości około 60 metrów. Jego wydajność wynosi 30-70 m³/h, a lokalnie osiąga nawet 70-120 m³/h (rejon Popowa Kościelnego). Poziomy użytkowe czwartorzędu na obszarze wysoczyznowym mają niewielkie znaczenie. Związane są z lokalnymi spiaszczeniami utworów morenowych oraz z niewielkimi dolinkami rzecznyymi nawiązującymi do przebiegu rynien subglacjalnych wypełnionych przez utwory piaszczyste.

Na terenie gminy brak jest punktów monitorujących stan czystości wód podziemnych. Na podstawie informacji o budowie geologicznej obszaru i o stanie czystości wód powierzchniowych można jednak przyjąć, że potencjalnie najbardziej zagrożonym jest użytkowy poziom wodonośny czwartorzędu, w dolinie Wełny. Przy braku warstwy izolującej od powierzchni zanieczyszczenia mogą przedostawać się do niego w krótkim czasie.

Jakość wód poziomu gruntowego, będącego do niedawna podstawą zaopatrzenia ludności w wodę, jest słaba¹⁰. Źródłem jego zanieczyszczenia są doły chłonne, śmietniki, drogi i przede wszystkim zanieczyszczenia związane z rolnictwem (chemizacja rolnictwa) i hodowlą¹¹.

¹⁰ St. Dąbrowski i inni 1992: Raport o stanie udokumentowania zasobów wód podziemnych w dorzeczu Wełny, HYDROCONSULT Sp. z o.o., Poznań.

¹¹ J. Górski (red.) 1985: Ocena zagrożenia jakości wód podziemnych oraz analiza stopnia ich zanieczyszczenia na terenie kraju, IKS, Poznań (maszynopis); J. Siepak, J. Zerbe, M. Kabaciński, T. Sobczyński 1993: Wpływ chemizacji rolnictwa na wody I poziomu wodonośnego na obszarach wiejskich, Chemia w ochronie środowiska, Politechnika Lubelska (materiały konferencyjne).

4.2.7 Melioracje.

W gminie Mieścisko zmeliorowane jest 62% gruntów. Sieć wodna jest uregulowana, ciekі są często wyprostowane, mają umocnione brzegi.

Wody rzeki Wełny wykorzystywane są głównie dla potrzeb rolnictwa. Użytkownikami są znajdujące się wzdłuż biegu rzeki gospodarstwa rolne, które wykorzystują wodę do nawodnień pól uprawnych i użytków zielonych. W gminie Mieścisko istnieją jazy melioracyjne na Wełnie w okolicy Górzewa i Zbietki oraz w Rudzie Koźlance – jaz młyński.

Brak jest w gminie naturalnych, dużych zbiorników wodnych. Obok naturalnych oczek wodnych na terenie gminy znajduje się 15 zbiorników małej retencji o łącznej powierzchni 5,98 ha.

Zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego zakłada się budowę zbiornika retencyjnego na rzece Wełnie zgodnie z wnioskiem samorządu gminy. Ponadto planowane są nowe drenowania w Roszkowie-Popowie (63 ha) i Budziejewku (70 ha), odbudowa rowów w rejonie Mieścisko-Wiela-Górzewo (130 ha), remonty jazów, odbudowa Wełny (Młynówka w Mieścisku) na odcinku 0,7 km¹² oraz dodatkowo budowa dwóch jazów iglicowych na Wełnie, poniżej Mieściska¹³.

¹² Informacja Wojewódzkiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Poznaniu, Rejonowy Oddział w Gnieźnie, Gniezno 15.03.1999.

¹³ J. Zgrabczyński - główny projektant 1996: Program retencji wód powierzchniowych na terenie województwa poznańskiego - aktualizacja. BIPROWODMEL - Biuro Projektów Wodnych Melioracji i Inżynierii Środowiska w Poznaniu, Poznań.

Zbiorniki małej retencji:

Lp.	Miejscowość	Lokalizacja	Powierzchnia w ha
1	Mieścisko	W podwórzu Firmy JANPOL	0,05
2	Miłosławice	Przy drodze Gniezno-Chodzież	0,69
3	Mirkowice	W centrum wsi	0,18
4	Mirkowiczki	W centrum wsi	0,50
5	Gołaszewo	W centrum wsi	0,28
6	Zbietka	W parku Przy zabudowaniach RSP Przy zabudowaniach RSP	0,10 0,15 0,10
7	Kłodzin	Przy strażnicy OSP	0,10
8	Płaskowo	Przy zabudowaniach p. Burdelskiego	0,30
9	Żabiczyn	W podwórzu Gospodarstwa Rolnego "AGROJARO"	0,73
10	Sarbia	W centrum wsi	0,40
11	Jaroszewo II	Przy drodze do Płaskowa	0,20
12	Jaroszewo I	Przy zabudowaniach p. Sopy	0,25
13	Budziejewo	W centrum wsi	0,60
14	Popowo Kościelne	W zabudowaniach Gospodarstwa Rolnego AWRSP	1,15
15	Podlesie Wysokie	Przy zabudowaniach p. Sadłowskiego	0,20
RAZEM			5,98

4.3 ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA

Gmina Mieścisko charakteryzuje się w miarę dobrymi warunkami dla rolnictwa. Wskaźnik rolniczej przestrzeni produkcyjnej wynosi 61,0 pkt. wobec ogólnopolskiego 65,3 pkt. w skali 100-punktowej¹⁴.

Grunty orne i sady zajmują 68% powierzchni gminy. Charakteryzują się przewagą gleb kompleksu 5 - żytnio - ziemniaczanego (kl. IVa), 6 - żytnio-ziemniaczanego (kl. IVb, i V) oraz 4 – pszenno - żytniego (kl. IIIa i b) z dużym udziałem kompleksu 7 – żytnio - łubinowego (kl. VI). Niewielki obszar zajmują gleby zaliczone do kompleksu pszenno - łubinowego (kl. VI). Niewielki obszar zajmują gleby zaliczone do kompleksu pszenno - łubinowego (kl. VI). Niewielki obszar zajmują gleby zaliczone do kompleksu pszenno - łubinowego (kl. VI). Niewielki obszar zajmują gleby zaliczone do kompleksu pszenno - łubinowego (kl. VI). Niewielki obszar zajmują gleby zaliczone do kompleksu pszenno - łubinowego (kl. VI). Na stromych zboczach gliniastych gleby zaliczono do kompleksu 3 - pszenno - łubinowego (kl. VI). Na stromych zboczach gliniastych gleby zaliczono do kompleksu 3 - pszenno - łubinowego (kl. VI). Na stromych zboczach gliniastych gleby zaliczono do kompleksu 3 - pszenno - łubinowego (kl. VI).

Na wysoczyźnie, gdzie jest podłoże gliniaste przeważają gleby dobre i średnie - brunatne i czarne ziemie. Na pozostałym obszarze występują gleby słabsze piaszczyste. Taki układ stosunków glebowych w gminie jest uwarunkowany istniejącymi warunkami środowiska jak budowa geologiczna, rzeźba terenu, warunki gruntowo – wodne.

Użytki zielone zajmują 8% powierzchni gminy. W ostatnich kilkunastu latach zanotowano wyraźny spadek (blisko o 18%) powierzchni łąk i pastwisk. Większą część z nich (około 13%) przekształcono w grunty orne. Pozostałe zostały zdegradowane do nieużytków. Nie jest to zjawisko korzystne, gdyż użytki zielone oprócz funkcji produkcyjnych spełniają ważne funkcje ekologiczno-ochronne w środowisku. W związku z tym należałoby ten proces odwrócić i grunty orne w wilgotnych kompleksach 8 i 9 na podłożu murszastym zamienić w użytki zielone. Udział poszczególnych kompleksów glebowo-rolniczych w gminie zestawiono poniżej.

¹⁴ Na podstawie: Warunki przyrodnicze produkcji rolnej województwa poznańskiego 1989: Instytut Upraw, Nawożenia i Gleboznawstwa PAN, Puławy.

Grunty orne i sady:

Nr kompleksu glebowego	nazwa kompleksu glebowo-rolniczego	w ha	w % ogółu gruntów rolnych
1	pszenny b. Dobry	-	-
2	pszenny dobry	273	3,0
3	pszenny wadliwy	110	1,2
4	pszenno-żytni	2.005	21,7
5	żytnio-ziemniaczany dobry	2.695	29,2
6	żytnio-ziemniaczany słaby	2.218	24,0
7	żytnio-hubinowy	1.235	13,4
8	zbożowo-pastewny mocny	292	3,2
9	zbożowo-pastewny słaby	394	4,3
Ogółem		9.222	100,0

Użytki zielone:

Nr kompleksu glebowo-rolniczego	nazwa kompleksu glebowo-rolniczego	w ha	w % ogółu użytków rolnych
1z	użytki zielone bardzo dobre i dobre	-	-
2z	użytki zielone średnie	454	41,8
3z	użytki zielone słabe i bardzo słabe	631	58,2
Ogółem		1.085	100,0

Reasumując, gmina pod względem jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej ma dość korzystne warunki dla rozwoju rolnictwa:

- przewaga, bo przeszło 58% gruntów ornych i sadów stanowią gleby bardzo dobre i dobre rolniczo,
 - użytki zielone zajmują stosunkowo dużą powierzchnię i są w większości wartościowe,
 - gmina reprezentuje stosunkowo wysoki stopień kultury rolnej i średnio korzystne warunki wodne,
 - gmina posiada dobre warunki pod względem możliwości różnorodnych upraw
- utrzymanie produktywności dobrych gruntów rolnych wymaga kształtowania krajobrazu rolniczego poprzez wzbogacanie w zadrzewienia śródpolne, inwestycje w zakresie “małej retencji” celem zachowania właściwej wilgotności gleb.

4.4 LASY I ZADRZEWIENIA

Cały obszar jest dość silnie wylesiony. Lasy w gminie zajmują 14,8 % ogólnej powierzchni terenu. Największe zespoły leśne występują w dolinie rzeki Wełny, na obszarze pagórków moreny czołowej w wschodniej części gminy (rejon Gorzewa) oraz mniejsze skupiska leśne wzdłuż strefy wododziałowej między zlewniami rzeki Wełny i Małej Wełny.

Oprócz niewielkiego odsetka lasów prywatnych pozostałe lasy należą do Nadleśnictwa Łopuchówko. Przeważającym typem siedliskowym lasów (90 % powierzchni leśnej) jest bór świeży. Sporadycznie w części zach. i pn.-zach. występują małe kompleksy boru mieszanego świeżego i lasu mieszanego, boru suchego i olesu.

Drzewostany leśne są stosunkowo młode – przeważają lasy sosnowe w wieku 50-60 lat.

Wszystkie lasy zaliczane są do grupy I - ochronne z uwagi na zaliczenie do I strefy uszkodzeń przemysłowych. Ponadto lasy na zboczach i w dnie doliny Wełny powinny być zakwalifikowane do lasów wodochronnych.

W większości lasy z uwagi na siedliska borowe przydatne są dla rekreacji, zwłaszcza dla penetracji turystycznej i zbieractwa runa leśnego z uwagi na dużą atrakcyjność estetyczną i warunki klimatyczno – zdrowotne. Przeważają wnętrza lasów widne dobrze nasłonecznione o bogatym podszybie (z wyjątkiem boru suchego).

Oprócz kompleksów leśnych gmina posiada zadrzewienia ochronne śródpolne, przywodne i przydrożne najczęściej występujące w formie pasów o układach jedno- lub dwurzędowych.

4.5 GOSPODARKA ODPADAMI

W gminie użytkowane jest składowisko odpadów w Jaworówku, o powierzchni ok. 3,0 ha, przychód odpadów - 1,5 tys. ton, nagromadzenie - 2,5 tys. m³, brak decyzji, grunt utwardzony gliną. Pojemność całkowita 74.646 m³. Wysypisko jest wypełnione w 40%. Działa ono od 1988 roku.

Wielka - ekspl. 1986-1997, 1,5 ha, przychód odpadów - 4,0 tys. ton, nagromadzenie - 26,4 tys. m³, brak decyzji, grunt utwardzony gliną, ścieki zbierane opaską z rurek drenarskich – obiekt wyłączony z eksploatacji w 2000 r.

Najstarsze wysypisko komunalne w gminie, działające od 1981 roku, zostało po 100% wypełnieniu zamknięte w roku 1998. Jego powierzchnia wynosiła 1,5 ha, a pojemność 10.750 m³. Teren wysypiska z należącym do niego wylewiskiem jest rekultywowany¹⁵.

*Ustawa o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 r.*¹⁶ (tekst jednolity - Dz. U. z 1996 r. Nr 13, poz. 74 z późn. zm.) nałożyła na gminy obowiązek ochrony środowiska przed odpadami.

*Ustawa o utrzymaniu porządku i czystości w gminach z dnia 19 listopada 1996 r.*¹⁷, ogłoszona w Dz. U. Nr 132 poz. 622 (weszła w życie 1 stycznia 1997 r.), wprowadziła powszechny obowiązek wywozu odpadów komunalnych na legalne składowiska i określiła zadania gminy dotyczące gromadzenia, usuwania i unieszkodliwiania odpadów.

¹⁵ Informacja Urzędu Gminy w Mieścisku.

¹⁶ *Ustawa o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 r.*¹⁶ (tekst jednolity - Dz. U. z 1996 r. Nr 13, poz. 74 z późn. zm.)

¹⁷ *Ustawa o utrzymaniu porządku i czystości w gminach z dnia 19 listopada 1996 r.*, Dz. U. Nr 132 poz. 622 (obowiązuje od 1 stycznia 1997 r.),

4.6 UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA

Najważniejszymi zasobami gminy Mieścisko wpływającymi na jej rozwój są dobre gleby oraz dolina Wełny jako obszar szczególnej ochrony przyrody. Istotne są również zasoby wód powierzchniowych rzeki Wełny, mających znaczenie dla produkcji rolnej. Ukształtowanie powierzchni i budowa litologiczna terenu sprawiają, że cieki na pozostałym terenie gminy są niewielkie, mało zasobne w wodę.

Przeprowadzone melioracje doprowadziły do przyspieszenia odpływów wód opadowych i wydłużenia przez to czasu trwania niżówek na rzekach.

Metodą zwiększenia zasobów wód powierzchniowych, zmniejszenia tempa odpływu wód, jest zastosowanie na szerszą skalę metod małej retencji polegającej na budowie lokalnych stopni wodnych, zastawek, jazów i niewielkich zbiorników retencyjnych..

Informacje o stanie czystości wód powierzchniowych na terenie gminy są bardzo niepełne. Wełna, największa rzeka w gminie, badana jest systematycznie tylko w części źródłiskowej i ujściowej.¹⁸ Badania prowadzone na rzece w 1996 roku wykazywały, że rzeka w górnym biegu (profil Jankowo) prowadziła wody klasy III. Decydowały o tym wartości dotyczące fosforanów, fosforu ogólnego, azotu azotynowego, indeksu saprobowego, miano Coli i zawiesin. W Biskupcu (badania WIOŚ Bydgoszcz) wody Wełny nie mieściły się w obowiązujących klasach czystości i kwalifikowane były do wód klasy non (nie odpowiadających normom). Podobnie nie odpowiadały normom wody Wełny w odcinku ujściowym do Warty, w Obornikach. W tej sytuacji można przyjąć, że wody Wełny na terenie gminy Mieścisko są wodami silnie zanieczyszczonymi, klasy III lub non. O zanieczyszczeniach decydują w głównej mierze ścieki z większych skupisk miejskich (Gniezno - przez Strugę Gnieźnieńską, Janowiec Wlkp.), oraz z terenów wiejskich - punktowe i powierzchniowe. Mając na uwadze stan zanieczyszczenia wód Wełny można przyjąć, że jej dopływy są również silnie zanieczyszczone i prowadzą wody klasy III lub non.

W celu uzyskania wymaganego stopnia czystości rzeki Wełny należy uporządkować gospodarkę wodno – ściekową w całej zlewni a szczególnie w górnym i środkowym biegu rzeki.

¹⁸ Raport o stanie środowiska w województwie poznańskim w latach 1995-96, PIOŚ, WIOŚ

Położenie gminy na ważnej strefie wododziałowej (pomiędzy zlewnią Wełny i Małej Wełny) powoduje konieczność szczególnej ochrony istniejących tam lasów oraz wprowadzania nowych zalesień oraz zadrzewień na obszarze całego dorzecza.

4.7. STAN ŚRODOWISKA W TYM STAN ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

Ocena stanu środowiska przyrodniczego została dokonana w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mieścisko uchwalonego w 2002 r. w części „Uwarunkowania”, Rozdz. 3.1., 3.2. Rozpoznanie elementów środowiska podlegających ocenie pozostaje niezmienione do chwili obecnej.

Krajobraz kulturowy w rejonie trzech obszarów objętych zmianą studium nie podlegał w przeciągu 5 lat od uchwalenia poprzedniego Studium żadnym istotnym zmianom.

4.8. GOSPODARKA ODPADAMI

Odpady komunalne z obszaru gminy wywożone są przez Koncesjonowanych Przewoźników na teren Powiatowego Wysypiska Odpadów w Kopaszynie w gminie Wągrowiec. Obiekt ten należy do Międzygminnego Składowiska odpadów Sp. z o.o. w Wągrowcu.

5. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z OCHRONY DÓBR KULTURY

- 5.1. Przedmiot ochrony
- 5.2. Zakres i cel ochrony
- 5.3. Charakterystyczne zjawiska przestrzenne w gminie Mieścisko
- 5.4. *Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej*
- 5.5. *Obiekty i tereny chronione na podstawie przepisów odrębnych*

5.1. PRZEDMIOT OCHRONY

Dobra kultury – zabytki są chronione na podstawie Ustawy o ochronie dóbr kultury (Dz.U.Nr 10, poz. 488 zm. Dz.U.Nr 56 poz.322 z 1990 r.) i Ustawy z dn. 7.07.1994 r. „Prawo budowlane” – Dz.U.Nr 89.

Zabytki objęte ochroną konserwatorską są wpisane lub wykazane:

- do rejestru zabytków WKZ
- do ewidencji zabytków WKZ
- na mapach jako obszary eksploracji archeologicznej.

Rejestr zabytków WKZ wg rejestru na dzień 29.03.1999, zgodnie z pismem Wojewódzkiego Oddziału Służby Odnowy Zabytków w Poznaniu, Oddział Zamiejscowy w Pile, obejmuje 14 zabytków nieruchomych.

Spis (ewidencja) zabytków obejmuje ok. 215 pozycji, w tym znacznie więcej obiektów zabytkowych, ponieważ pod 1 pozycją (w przypadku zespołu budynków) znajduje się nawet kilkanaście obiektów. W niniejszym opracowaniu wymieniono tylko najcenniejsze obiekty.

Parki i cmentarze posiadają odrębne spisy: 8 parków i 13 cmentarzy

OBIEKTY W REJESTRZE ZABYTKÓW:

dwór	Budziejewo
osada kultury łużyckiej	Budziejewo
kościół ewang., ob. rzym.- kat.	Gołaszewo
kościół	Mieścisko
wyposażenie kościoła 13 poz.	Mieścisko
grodzisko	Mieścisko-Ruda Koźl.
stanowisko archeolog. nr 33	Mirkowice
cmentarzysko kult. łużyckiej	Podlesie Kościelne
park i dwór	Podlesie Kościelne
kościół	Podlesie Kościelne
kościół	Podlesie Kościelne
park i dwór	Podlesie Kościelne
kościół poewang., ob. rzym.-kat.	Sarbia
park	Żabiczyn

SPIS ZABYTKOWYCH PARKÓW:

1. park w Budziejewie
2. park w Jaworówku
3. park w Nieświastowicach
4. park w Podlesiu Kościelnym
5. park w Popowie Kościelnym
6. park w Zakrzewie
7. park w Zbietce
8. park w Żabiczynie

SPIS ZABYTKOWYCH CMENTARZY:

1. cmentarz rzym.-kat. w Gołaszewie
2. cmentarz ewang. w Gólcie
3. cmentarz ewang. w Jaroszewie
4. cmentarz ewang. w Jaworówku
5. cmentarz ewang. w Kłodzinie
6. cmentarz rzym.-kat. w Mieścisku
7. cmentarz ewang. w Mieścisku
8. obelisk żyd. w Mieścisku
9. cmentarz ewang. w Miłosławicach
10. cmentarz ewang. w Mirkowicach
11. cmentarz ewang. w Mirkowiczkach
12. cmentarz rzym.-kat. Podlesiu Kościelnym
13. cmentarz ewang. w Podlesiu Wysokim
14. cmentarz rzym.-kat. w Popowie Kościelnym
15. cmentarz ewang. w Rudzie Koźlance
16. cmentarz ewang. w Sarbi
17. cmentarz ewang. w Strzeszkowie
18. cmentarz ewang. w Wieli
19. cmentarz rzym.-kat. w Żabiczynie

SPIS (EWIDENCJA) ZABYTKÓW:

Budziejewko:

Kościół par. p.w. św. Wojciecha, mur., 1858.

Budziejewo:

Zespół dworsko-folwarczny, wł. Gmina Mieścisko:

- dwór, mur., między ok. 1860 a 1880, dobud. oficyny 1. 90 XIX, remont. cz. przebud. 1976

Gołaszewo:

Kościół ewangelicki, ob. rzym.-kat. par. p. w. św. Stanisława bpa, mur., 1853.

Jaroszewo Pierwsze:

Zespół dworski, wł. Marek Stopa, Tadeusz Januchowski i Henryk Fudala:

- dwór, mur., XIX/XX,

Jaworówko:

Zespół dworski, wł. AWRSP:

- dwór, mur., l. 80 XIX, remont. Ok. 1974,
- park krajobrazowy k. XIX,

Mieścisko:

Układ Urbanistyczny, XVI-XVII.

Zespół kościoła par. p. w. św. Michała Archaniola:

- kościół, mur., 1875 – 1876 (zapewne z wykorzystaniem murów starszego),
- dzwonnica, mur., l. 20 XX,

Nieświastowice:

Park krajobrazowy, 2 poł. XIX, przekształcony pocz. XX,

Podlesie Kościelne:

Kościół par. p. w. św. Anny, drewn., 1712, restaur. 1782, remont. 1980.

Zespół dworsko-folwarczny, wł. AWRSP:

- dwór, mur., ok. 1880, remont elewacji 1986,
- park krajobrazowy, XIX/XX,

Popowo Kościelne:

Zespół kościoła par. p. w. Zwiastowania NMP:

- kościół, drewn., 1629, gruntownie restaur. i przebud. (dobud. kaplic bocznych) ok. 1720, restaur 1863, 1913 i 1926,
- ogrodzenie z bramą, mur., XIX/XX.

Zespół dworsko-folwarczny, wł. prywatna:

- dwór, mur., 3-4 ćw. XIX, rozbud. pocz. XX, remont. 1974,
- park krajobrazowy, XIX/XX,

Gorzelnia, mur., k. XIX,

- ogrodzenie z bramą i 2 furtkami, mur., XIX/XX,

Ruda – Koźlanka:

Zespół młyna:

- młyn wodny, ob. elektryczny, wł. RSP w Zbietce, mur., XIX/XX
- spichlerz, wł. RSP w Zbietce, mur, XIX/XX, podwyższony l. 70 XX,

Sarbia:

Zespół kościoła ewangelickiego, ob. rzym.-kat. fil. p. w. MB Bolesnej:

- kościół, mur., 1903-1905, bud. Nayman,

Dom nr 29, drewn, ok. 1900.

Zakrzewo:

Zespół dworski, wł. AWRSP:

- dwór z dobud. oficyną, mur., k. XIX, po remoncie elewacje pozbawione detalu,
- park krajobrazowy, 2 poł. XIX,

Zbietka:

Zespół dworski, wł. RSP Zbietka:

- dwór, mur., 1884,
- oficyna, ob. dom nr 38, mur., 4 ćw.
- park krajobrazowy, 2 poł. XIX,

Żabiczyn:

Zespół dworsko-folwarczny, wł. AWRSP, uż. „Agrojaro” spółka z o.o.:

- dwór, mur., przed 1874, rozbud. k. XIX,
- oficyna, mur., pocz. XX,
- ogrodzenie z 2 bramami, mur., k. XIX,
- park krajobrazowy, 1 poł. XIX, przekształcony po 1945,

5.2. ZAKRES I CEL OCHRONY

Zgodnie z *Ustawą o zagospodarowaniu przestrzennym* z dn. 7.07.1994 r. w zagospodarowaniu przestrzennym uwzględnia się nie tylko wymagania ochrony dziedzictwa kulturalnego i dóbr kultury, ale także m. in. wymagania ładu przestrzennego, urbanistyki i architektury, walory architektoniczne i krajobrazowe, wymagania środowiska przyrodniczego.

Chodzi tu przede wszystkim o wychwycenie obiektów oraz zjawisk przestrzennych charakterystycznych i istotnych dla kultury lokalnej. Wychwycenie specyficznych elementów środowiska kulturowego, ocena obiektów i zjawisk ma na celu doprowadzenie do sformułowania wytycznych pod adresem współczesnej i przyszłej zabudowy. Obecnie, mimo daleko posuniętej dowolności w zakresie stosowania form architektonicznych istnieje silna potrzeba poszukiwania stylu regionalnego w odniesieniu do zabudowy miejskiej, a szczególnie wiejskiej. Uroda starych zespołów architektonicznych wynika z respektowania przez wszystkich uczestniczących w procesie inwestowania (w różnych miejscach i w zróżnicowanym czasie) stałych zasad regulacyjnych. Zasady te powinny obowiązywać począwszy od ogólnego rozplanowania miejscowości. Elementami najbardziej identyfikowanymi i zapamiętywanymi są jego komponenty: układy placowe, charakterystyczne ulice, aleje, osie widokowe, dominanty przestrzenne, charakterystyczne obiekty – kościoły, pałace, pasma zieleni – doliny rzek, jezior. Cechy specyficzne mniejszych miejscowości – wsi uzależnione są od zwartości lub rozproszenia zabudowy, ukształtowania terenu, występowania dominant przestrzennych, obiektów unikalnych, czy charakterystycznego wystroju budynków. Kapitalne znaczenie dla pozytywnego odbioru przestrzeni poszczególnych miejscowości posiada fakt występowania zespołów zieleni, zwłaszcza wówczas, gdy stanowi ona odpowiednie tło dla architektury lub sama w sobie tworzy atrakcyjną kompozycję.

Zasady kształtowania samych budynków winny być zróżnicowane w zależności od położenia: inne dla zabudowy w obrębie miejscowości, inne dla zabudowy rozproszonej a także w zależności od sposobu użytkowania: inne dla najpowszechniejszej zabudowy mieszkaniowo – usługowej i inne dla unikalnych obiektów usługowych. Zasady regulacyjne przesądzają o:

- sposobie usytuowania budynku na działce (odległość od granic, określenie frontu)

- procentowym udziale powierzchni zabudowanej działki w stosunku do powierzchni niezabudowanej
- liczbie kondygnacji
- rodzaju dachu i sposobie ustawienia kalenic
- zalecanych detalach architektonicznych i sposobie wykończenia,

oraz w niektórych przypadkach o:

- zalecanych rozwiązaniach funkcjonalnych np. układ budynków w zagrodzie
- specjalnych wymogach kompozycyjnych np. określone proporcje, osiowość itp.
- elementach małej architektury takich jak ogrodzenia, nawierzchnie, śmietniki, latarnie, ławki, kioski, słupy ogłoszeniowe, stacje transformatorowe, studnie itp.

5.3. CHARAKTERYSTYCZNE ZJAWISKA PRZESTRZENNE WYSTĘPUJĄCE W GMINIE MIEŚCISKO

Układ przestrzenny miejscowości Mieścisko posiada charakterystyczne cechy miejskie. Wynika to z faktu, że Mieścisko powstało na przełomie XIV i XV w., przez ok. 600 lat posiadało prawa miejskie (do r. 1934). Początkowo było miastem lokowanym „na prawie polskim”, a 24. czerwca 1474 r. nastąpiła zmiana lokacji na prawo magdeburskie przez króla Kazimierza Jagiellończyka. W momencie lokacji centrum układu urbanistycznego był rynek, z którego wychodziły 3 uliczki. Mieścisko było i jest położone z dala od głównych traktów handlowych. Celem lokacji była obsługa wsi królewskich. Miasto przeżywało lepsze i gorsze okresy. Ze względu na położenie nigdy nie miało dużej dynamiki rozwojowej. Z chwilą utraty niepodległości w roku 1793 liczyło 228 osób, głównie narodowości polskiej, miało 27 domów – krytych słomą. Wiek XIX przyniósł znaczny wzrost liczby ludności (ponad czterokrotny w stosunku do r. 1793) oraz zróżnicowanie narodowościowe. Oprócz Polaków zasiedlała Mieścisko ludność protestancka, przeważnie Niemcy, oraz ludność narodowości żydowskiej. Pojawiła się bożnica i cmentarz żydowski, na obszarze gminy kilka kościołów i cmentarzy protestanckich.

Układ urbanistyczny wykształcony w średniowieczu to rynek (obecnie Plac Powstańców Wielkopolskich) oraz 3 uliczki noszące obecnie nazwy: ul. Wągrowiecka, ul. Gnieźnieńska, ul. Kościelna. Nie wykształciły się wówczas kwartały urbanistyczne. Rozbudowa pierwotnego układu urbanistycznego nastąpiła w ciągu XIX i XX w., z dużym udziałem zabudowy powstałej po II wojnie światowej. Elementami które najsilniej zadecydowały o obecnym kształcie przestrzennym miejscowości są: dolina rzeki Wełny oraz przebieg dróg Wągrowiec – Janowiec. Układ urbanistyczny jest wydłużony, rozciągnięty równolegle do doliny i równolegle do przebiegu wyżej wymienionych dróg. Linia kolejowa Skoki – Janowiec miała znaczenie drugorzędne przy kształtowaniu się struktury miejscowości, choć powstanie stacji kolejowej (rok 1905) spowodowało prawdopodobnie wytyczenie ulicy Dworcowej, a może i Strzeleckiej. Bezpośrednio przy torach powstało kilka terenów przemysłowo-składowych.

Centralną część Mieściska stanowi obecnie zabudowa mieszkaniowo-usługowa, tworząca rozległe kwartały. Pierzeje tworzące historyczne jądro składają się z budynków ustawionych kalenicowo, jeden przy drugim, lub z niewielkimi odstępami 2-5 m. Są to przeważnie domy parterowe, rzadziej piętrowe i jeszcze rzadziej dwupiętrowe. Posiadają strome dachy

o nachyleniu 40-45⁰ (parterowe i czasem piętrowe) oraz o nachyleniu ok. 15⁰ (piętrowe). Na zapleczu budynków mieszkalnych istnieje zabudowa gospodarcza, związana przeważnie z prowadzeniem gospodarstw rolnych. Budynki gospodarcze są różnej wielkości – małe sytuowane są najczęściej przy granicy działek, równoległe do osi działki, a duże w głębi i prostopadle do osi działki. Zabudowa ta tworzy podwórka, jest bardzo charakterystyczna i godna zachowania. Pierzeje zamykające kwartały poza układem historycznym tworzy zabudowa wolnostojąca kalenicowa, lub szczytowa. Działki wewnątrz kwartałów są duże (ok. 2000 m²), wydłużone i użytkowane jako sady i pola.

Poza centralną częścią Mieściska znajdują się enklawy zabudowy o mniejszych działkach, często realizowane na podstawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Największe zespoły zabudowy zrealizowane na podstawie planów to rejon ul. Pocztowej oraz rejon ul. Wągrowieckiej. Istnieje także w Mieścisku zabudowa wielorodzinna w rejonie ul. Pocztowej oraz pomiędzy ul. Zacisze i Wągrowiecką.

Jedyną dominantą przestrzenną w Mieścisku jest wieża kościoła p.w. św. Michała Archanioła. Osobliwością Mieściska jest istnienie kilku cmentarzy i miejsc pocmentarnych: 2 przy ul. Wągrowieckiej, przy ul. Zacisze oraz cmentarz przy ul. Pocztowej.

Elementami wprowadzającymi urozmaicenie, wymagającymi uczytelnienia w formie zieleni są lokalne ciekі – dopływy Welny.

Cała centralna część Mieściska objęta jest strefą ochrony konserwatorskiej.

Na obszarze gminy Mieścisko istnieje kilka miejscowości znanych dzięki posiadaniu zabytkowych obiektów oraz dzięki lokalnym legendom. Należy tu przede wszystkim wymienić Budziejewko, znane dzięki legendzie o św. Wojciechu związanej z miejscowym głazem narzutowym. W Budziejewku istnieje także zabytkowy kościół p.w. św. Wojciecha. Kolejne charakterystyczne miejscowości to Popowo Kościelne i Podlesie Kościelne – obie posiadające zabytkowe kościoły drewniane. Spośród miejscowości posiadających zespoły pałacowo parkowe najbardziej wyróżniają się Żabiczyn, Budziejewo, Popowo Kościelne.

Jedyną miejscowością poza Mieściskiem, która posiada bardziej rozbudowany układ przestrzenny jest Popowo Kościelne. Jego walory polegają na specyficznym układzie ulic, charakterystycznej zabudowie, włączeniu do kompozycji przestrzennej takich elementów jak: kościół, szkoła, pałac, a także elementów ukształtowania terenu – układ dolinny.

Cześć gminy Mieścisko, położona na północ od rzeki Welny należy do Pałuk – regionu historyczno-etnograficznego uważanego za obszar przejściowy między Wielkopolską, Kujawami, a Pomorzem, region ten charakteryzuje się odrębnością kulturową oraz wieloma pamiątkami historycznymi położonymi wzdłuż jednej z tras Szlaku Piastowskiego.

**5.4. STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR
KULTURY WSPÓŁCZESNEJ**

Tereny objęte zmianą studium obejmują przede wszystkim użytki rolne i łąki, brak obiektów lub terenów podlegających ochronie lub terenów podlegających ochronie

**5.5. OBIEKTY I TERENY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW
ODRĘBNYCH**

Odrębnym regulacjom ustawowym podlegają zewidencjonowane stanowiska archeologiczne zaznaczone w formie graficznej w obrębie części wsi Żabiczyn

6. UWARUNKOWANIA SFERY SPOŁECZNO – GOSPODARCZEJ

- 6.1. Uwagi ogólne
- 6.2. Wielkość demograficzna gminy
- 6.3. Zmiany w strukturze wieku
- 6.4. Zmiany w strukturze zatrudnienia
- 6.5. Miejsca pracy
- 6.6. Mieszkalnictwo
- 6.7. *Warunki i jakość życia mieszkańców*
- 6.8. *Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia*
- 6.9. *Potrzeby i możliwości rozwoju gminy*
- 6.10. *Stan prawny gruntów*

6.1 UWAGI OGÓLNE

Sytuacja społeczno – gospodarcza kraju, która ulega zmianom spowodowanym uwarunkowaniami głównie gospodarki rynkowej sprawia, że dotychczasowe metody programowania operujące przede wszystkim podejściem normatywnym i ekstrapolacją istniejących trendów nie mogą sprostać nowym wymaganiom.

Obecne programowanie wymaga spojrzenia na gminę pod kątem zjawisk społecznych.

Do głównych zagadnień programowych rozważanych w Studium zaliczono:

- **procesy demograficzne** w aspekcie wielkości gminy, zmian w strukturze wieku i strukturze zatrudnienia
- **miejsca pracy**: rolnictwo, działalność gospodarcza, usługi
- **mieszkalnictwo** w ujęciu statystycznym i terenowym

W Studium **demografia** pełni rolę wykładni w zakresie:

- zapisania prawdopodobnej wielkości gminy w 2020 r.
- określenia skali potrzeb w zakresie usług publicznych
- określenia skali przekształceń w strukturze zatrudnienia
- ustalenia ramowego programu potrzeb mieszkaniowych.

Z wymienionych zjawisk **bardzo istotnym zagadnieniem są przewidywane zmiany w strukturze zatrudnienia**. Opracowane przez specjalistów prognozy, częściowo potwierdzone na przestrzeni lat 1980 – 1992; należy na etapie Studium przedstawić jako scenariusz zjawisk, które na obszarach o przewadze funkcji rolniczych mają wymiar społeczny i przestrzenny. Zadaniem Studium jest m.in. minimalizowanie konsekwencji przemian w wymiarze przestrzennym. W rozdziale 6.5 omówiono skalę zmian zatrudnienia w rolnictwie.

6.2 WIELKOŚĆ DEMOGRAFICZNA GMINY

Wielkość demograficzną gminy określono w oparciu o:

- prognozę biologiczną
- prognozę migracyjną

Prognoza biologiczna: malejący wskaźnik przyrostu naturalnego w ciągu minionego 10-lecia z poziomu ok. 8,0 ‰ do ok. 5,8 ‰ wskazuje, że przy hipotetycznym założeniu średniego wskaźnika przyrostu naturalnego na następne 20 lat na poziomie 3,0 ‰ i saldzie migracji na poziomie 0 oraz przy stanie wyjściowym zaludnienia 6000 osób (2001r.) GMINA WZROŚNIE z tytułu przyrostu biologicznego do 2020 r. o ok. 360 osób czyli osiągnie poziom zaludnienia ok. 6400 osób.

Porównanie powyższej wielkości z szacunkami GUS-owskimi dla powiatu wągrowieckiego wskazuje, że jest to prognoza optymistyczna.

Dla informacji podaje się, że w planie zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego w oparciu o prognozy wykonane przez Główny Urząd Statystyczny w Warszawie oraz Centrum Statystyki Regionalnej Akademii Ekonomicznej w Poznaniu, wielkość zaludnienia dla województwa wielkopolskiego, w tym powiatu wągrowieckiego przyjęto w następującym wymiarze:

	2000 r.	2020 r.
woj. wielkopolskie	3355,5 tys. osób	3500,0 tys. osób
w tym Poznań	576,9 tys. osób	584,5 tys. osób
powiat wągrowiecki	67,9 tys. osób	68,1 tys. osób

W planie, o którym wyżej mowa przewiduje się natężenie migracji ludności z miasta na tereny wiejskie, szczególnie w obrębie aglomeracji miejskich.

W ramach przemian gospodarczych notuje się również zjawisko poszukiwania przez „ludzi interesu” dobrych miejsc pod mieszkanie i gospodarowanie.

W gospodarce rynkowej pojawiają się bardzo różnorodne przesłanki lokalizacyjne, które mogą wpłynąć na ruchy migracyjne, a te w konsekwencji na wzrost demograficzny.

Podstawowe informacje demograficzne o gminie:

Zaludnienie i migracje w latach 1987 – 1997 na obszarze gminy Mieścisko:

Lata	Liczba osób	Saldo migracji	Przyrost naturalny
1986	5969	62	11,5
1987	5995	-25	8,4
1988	5997	-77	8,8
1989	5801	-93	4,4
1990	5871	-26	8,6
1991	5860	-67	9,4
1992	5855	-65	6,0
1993	5834	-47	4,7
1994	5817	-34	5,1
1995	5793	-44	5,3
1996	5832	-1	5,1
1997	5838	-4	5,2
2000	5987	b.d.	1,67

Rozmieszczenie ludności w latach 1978-2000*:

Miejscowości	1978 rok	1998 rok	2000r
Żabiczyn	440	374	360
Mirkowice, Mirkowiczki	147	96	86
Zakrzewo, Wybranówko	149	97	117
Zbietka	266	247	253
Sarbia	260	253	257
Podlesie Kościelne, Podlesie Huby	220	179	191
Budziejewo	130	81	86
Budziejewko	30	28	24
Nieświastowice	188	119	123
Miłosławice, Strzeszkowo	340	158	204
Gorzewo	144	101	96
Gołaszewo	300	234	227

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MIEŚCISKO
ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MIEŚCISKO

Piastowice	40	21	13
Podlesie Wysokie	160	161	151
Popowo Kościelne,	535	754	834
Pląskowo	70	69	81
Jaroszewo II	85	51	52
Jaroszewo I	123	125	123
Jaworówko	111	65	52
Kłodzin I, Kłodzin II	230	196	192
Mieścisko, Wiela	1968	2159	2471*
Ogółem	5936	5979	5987

* dane wg materiałów Urzędu Gminy Mieścisko

** liczba mieszkańców miejscowości Wiela – 228 osób

6.3 ZMIANY W STRUKTURZE WIEKU

Zmiany w strukturze wieku ludności dotyczą:

- spadku udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym spowodowane malejącym przyrostem naturalnym
- wzrostu liczby osób w wieku poprodukcyjnym, co określa się procesem „starzenia” mieszkańców
- wzrostu liczby osób w wieku produkcyjnym przez najbliższe minimum pięć lat.

Powyższe tendencje zapisano niżej:

Potrzeby – grupa przedprodukcyjna – 0-18 lat:

- 2001 r. – 6000 osób
- **2020 r. – 6400 osób:**

	0 – 2 lat	3 – 6 lat	7 – 12 lat	13 – 15 lat	16 – 18 lat	Ogółem
2001 r. struktura	3,6	5,5	9,9	5,4	5,5	29,9
l. bezwzględna	216	330	594	324	330	1794
2020 r. struktura	3,6	5,1	7,3	3,5	3,4	22,9
l. bezwzględna	230	326	468	224	217	1465
saldo 2001 - 2020	+14	-4	-126	-100	-113	-329

Z powyższych wartości wynika, że w **grupie przedprodukcyjnej**, z której odczytuje się wielkość zapotrzebowania na urządzenia dziecięce, **nie nastąpi wzrost zapotrzebowania na nowe miejsca**. Jest natomiast potrzeba poprawy jakości świadczonych usług pod względem ich rozmieszczenia, standardu wyposażenia jak i zagospodarowania terenu.

W studium wszystkie potrzeby związane z rozbudową lub modernizacją usług dziecięcych zabezpieczone są na terenach oznaczonych na rysunku studium symbolem M i OM.

Potrzeby – grupa poprodukcyjna (K 60 i w. lat, M 65 i w. lat):

2001 r. – 6000 osób

2020 r. – 6400 osób

2001 r. struktura	13,5
l. bezwzględna	810
2020 r. struktura	17,7
l. bezwzględna	1130
przyrost 2001 – 2020	+320

Efektem w.w. rozpoznania jest informacja, że **w grupie poprodukcyjnej w 2020 r. nastąpi na terenie gminy przyrost o +320 osób**, co oznacza wzrost o około 50% w stosunku do stanu istniejącego.

Zjawisko to jest sygnałem do odpowiedniego ustawienia polityki przestrzennej w zakresie opieki społecznej.

6.4 ZMIANY W ZAKRESIE ZATRUDNIENIA

Prognozy Głównego Urzędu Statystycznego wskazują, że w Polsce, po okresie trwającego od 1990 r. niżu przyrostu roczników w wieku produkcyjnym, stają się zdolne do pracy roczniki urodzone w drugiej połowie lat 70. i pierwszej połowie lat 80.

Fala tej wysokiej podaży potencjalnych zasobów pracy w Polsce ma trwać do 2005 roku. Natomiast końcowe lata pierwszej dekady XXI wieku Będą się charakteryzować stabilizacją liczby ludności w wieku produkcyjnym.

Według prognoz Głównego Urzędu Statystycznego w okresie od 1980 r. do 1993 r., sektorowa struktura pracujących uległa następującym zmianom:

- w rolnictwie zatrudnienie spadło o –5,9% z 32,1% do 26,2%
- w przemyśle zatrudnienie spadło o – 8,6% z 39,9% do 31,1%
- w usługach zatrudnienie wzrosło o + 14,5% z 28,0% do 42,5%

Według materiałów prognostycznych zakłada się, że **struktura resortowa pracujących zbliży się do obecnej, przeciętnej struktury w krajach Unii Europejskiej, gdzie udziały sektora I = 8%, sektora II = 28% i sektora III = 64%.**

Posługując się powyższą prognozą **prawdopodobny obraz zatrudnienia w 2020 r. będzie następujący:**

RYNEK PRACY:

	2000 r.	2020 r.
zatrudnienie ogółem	2400 osób – 100%	2560 osób – 100%
w tym: sektor I	1410 osób – 58%	200 osób – 8%
sektor II	65 osób – 3%	700 osób – 28 %
sektor III	445 osób – 19%	1660 osób– 64%
Bezrobotni	480 osób – 20%	X osób – x %
Aktywność zawodowa	40%	40%

Statystyczne porównanie ilości zatrudnionych w okresie 2000 – 2020, przy uwzględnieniu bezrobotnych wskazuje przyrost 640 miejsc pracy. Faktyczne potrzeby w zatrudnieniu szacuje się na 1800 miejsc. Wielkość ta wynika przede wszystkim z uwalnianej siły roboczej w rolnictwie oraz w dużym procencie z likwidacji bezrobocia.

Podane wyżej wartości obrazują skalę przemian i potrzebę zabezpieczenia możliwości realizowania nowych miejsc pracy. W STUDIUM jest założenie, że na terenach osadniczych oznaczonych symbolami M, OM, AG, OAG oraz na obszarach adaptowanych z obowiązującego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego jest możliwość lokalizowania nieuciążliwych miejsc pracy.

6.5 MIEJSCA PRACY

6.5.1 Rolnictwo

Rolnictwo, które jest podstawowym miejscem pracy podlega znacznej przemianie. **Miernikiem, który uczytelni w/w proces jest zatrudnienie na 100 ha użytków rolnych.** Wykonane przez specjalistów obliczenia podają, że liczba zatrudnionych w rolnictwie w przeliczeniu na 100 ha użytków rolnych powinna wynosić poniżej 5, wtedy nie zachodzi zjawisko utajonego bezrobocia. Natomiast droga do podanego wyżej wskaźnika na terenie gminy Mieścisko prowadzi z poziomu:

- **15 zatrudnionych/100 ha użyt. rol. w gospodarstwach indywidualnych**, które gospodarują na areale 7600 ha dając zatrudnienie 1140 osobom,
- **8 zatrudnionych/100 ha użyt. rol. w gospodarstwach stanowiących spółki cywilne**, spółdzielnie produkcyjne, które gospodarują na areale ok. 4000 dając zatrudnienie 300 osobom.

Gmina Mieścisko, chcąc uzyskać poziom zatrudnienia 5 osób/100 ha użytków rolnych, przy areale ok. 10.000 ha, powinna zatrudniać ok. 500 osób – co w porównaniu z obecnym zatrudnieniem – 1410 osób w sektorze I obrazuje skalę przemian w rolnictwie.

Z punktu widzenia potrzeb planowania przestrzennego w STUDIUM dokonano rozpoznania rolniczej przestrzeni produkcyjnej pod kątem:

- **głównych „inwestorów” produkcji rolnej,**
- **ilości małych gospodarstw rolnych,**
- **roli samorządu w polityce rolnej,**

co pozwoli zobrazować stan rolnictwa w gminie na tle tendencji i założeń polityki rolnej państwa, kreowanej przez różne biura studiów i rozwoju rolnictwa, Akademię Rolniczą, ośrodki doradztwa rolniczego, firmy konsultingowe, służby administracji rządowej, itp.

Główni „inwestorzy” produkcji rolnej

Omówienie głównych „inwestorów” produkcji rolnej dokonano przede wszystkim w aspekcie formy własności i wielkości gospodarstwa. Wymienione dwa czynniki są podstawowymi miernikami określenia prawdopodobnej skali procesu restrukturyzacji rolnictwa na terenie gminy, która niezależnie od woli mieszkańców, będzie następować.

Głównymi inwestorami produkcji rolnej na terenie gminy Mieścisko są gospodarstwa indywidualne, które gospodarują na areale 7600 ha – stanowi to 72% ogólnej liczby użytków rolnych.

Na terenie gminy jest łącznie 599 gospodarstw, z tego:

- w grupie do 5 ha – 281 gosp. o areale 270 ha
- w grupie do 10 ha – 54 gosp. o areale 423 ha
- w grupie do 15 ha – 93 gosp. o areale 1160 ha
- powyżej 15 ha – 171 gosp. o areale 5660 ha

Dla efektywności produkcji rolnej najcenniejsze są gospodarstwa **duże, powyżej 15 ha, których najwięcej jest we wsiach:**

Sarbia	23	488 ha
Mieścisko	18	1745 ha
Popowo Kościelne	16	397 ha
Kłodzin	14	330 ha
Podlesie Wysockie	12	320 ha
Płaskowo	10	300 ha

Gospodarstwo Rolne s.c. Mieścisko, które gospodaruje na areale 1280 ha we wsiach:

- Mieścisko – 444 ha,
- Jaworówko – 331 ha,
- Miłosławice – 167 ha,
- Gołaszewo – 121 ha,
- Kłodzin – 109 ha,
- Piastowice – 100 ha,

Gospodarstwo Rolne s.c. Agrojaro Żabiczyn, które gospodaruje na areale 1050 ha we wsiach:

- Żabiczyn – 566 ha,
- Zakrzewo – 315 ha,
- Mirkowice – 167 ha,

Gospodarstwo Rolne s.c. Nieświastowice, które gospodaruje na areale 496 ha we wsiach:

- Nieświastowice – 73 ha,
- Zbietka – 64 ha,
- Jaroszewo – 27 ha,
- Mieścisko – 3 ha,

Rolnicza spółdzielnia Produkcyjna „ROLNIK” w Zbietce, które gospodaruje na areale 197 ha we wsiach:

- Miłosławice - 73 ha,
- Zbietka - 64 ha
- Jaroszewo – 27 ha,
- Mieścisko – 3 ha.

Gospodarstwo Rolne s.c. „BURCO” dysponuje arealem 686 ha we wsiach:

- Podlesie Kościelne
- Budziejewo

Właścicielami gruntów rolnych na terenie gminy Mieścisko są ponadto władze kościelne, które dysponują arealem 204 ha we wsiach:

- Mieścisko – 102 ha,
- Popowo Kościelne – 56 ha,
- Podlesie Kościelne – 40 ha,
- Sarbia – 2 ha,
- Żabiczyn – 1 ha,

oraz Budziejewko, Gołaszewo, Imielinko, łącznie 1,1 ha.

Grunty komunalne o łącznej powierzchni 277 ha występują w każdej wsi w tym najwięcej we wsiach: Mieścisko 54 ha, Popowo Kościelne 27 ha, Jaworówko 32 ha, Jaroszewo 28 ha, Mirkowice 21 ha.

Wielkość gospodarstw rolnych

Drugi miernik skali procesu restrukturyzacji – wielkość gospodarstw dotyczy głównie gospodarki indywidualnej.

Według wykazu: „Rozpoznanie dot. Wielkości areалу indywidualnych gospodarstw rolnych” **średni areal gospodarstwa indywidualnego na terenie gminy wynosi 12,7 ha, a liczba gospodarstw małych do 5,0 ha obejmuje 47% wszystkich siedlisk.** Ten obraz faktyczny porównany z opracowaniami specjalistów, o których mowa niżej, jest informacją, że proces podwojenia średniego gospodarstwa na terenie gminy będzie następował.

Według teoretycznych rozważań, wielkość średniego gospodarstwa, z którego produkcja pokryłaby koszty gospodarowania oraz pozwoliła na utrzymanie rodziny na godnym poziomie powinna wynosić a zależności od rodzaju gospodarstwa i poziomu dochodu:

Dla:	Min.	Max.
Gospodarstwa bezinwentarzowego	15,6 ha	20,7 ha
Gospodarstwa z hodowlą bydła	9,3 ha	15,4 ha
Gospodarstwa z hodowlą trzody	13,4 ha	21,0 ha
Gospodarstwa z hodowlą owiec	17,8 ha	29,7 ha

Rozpoznanie dot. wielkości arealu indywidualnych gospodarstw rolnych:

Miejscowość	Gospodarstwa rolne o powierzchni:			
	do 5 ha Ilość – ha	Do 10 ha Ilość – ha	Do 15 ha Ilość - ha	Pow. 15 ha Ilość - ha
Budziejewo	-	-	-	-
Budziejewko	1 – 0,67	1 – 7,34	2 – 24,37	5 – 103,32
Gołaszewo	20 – 27,49	1 – 8,81	5 – 58,76	7 – 260,49
Gorzewo	4 – 3,46	1 – 7,37	1 – 11,58	9 – 230,83
Imielinko	7 – 9,10	4 – 30,61	4 – 49,01	6 – 108,92
Jaroszewo	4 – 7,33	1 – 8,96	2 – 22,58	4 – 104,46
Jaworówko	7 – 9,88	-	4 – 54,99	3 – 70,89
Kłodzin	9 – 15,70	4 – 35,42	5 – 58,76	14 – 334,65
Miłosławice	21 – 19,72	4 – 30,82	4 – 50,18	11 – 314,56
Mirkowice	7 – 6,55	1 – 8,11	3 – 37,93	7 – 194,24
Mieścisko	127 – 91,45	12 – 97,54	12 – 146,55	18 – 1.745,43
Nieświastowice	-	-	-	4 – 118,44
Piastowice	2 – 1,06	-	1 – 11,52	4 – 151,86
Podlesie Kościelne	-	-	-	-
Podlesie Wysokie	14 – 20,28	3 – 23,50	9 – 109,18	12 – 320,38
Płaskowo	-	2 – 15,38	5 – 64,66	10 – 299,19
Popowo Kościelne	28 – 16,92	4 – 31,18	11 – 143,89	16 – 396,82
Sarbia	13 – 16,14	8 – 60,78	9 – 116,65	23 – 488,03
Zakrzewo	3 – 1,04	2 – 15,50	-	5 – 130,45
Żabiczyn	2 – 3,33	2 – 14,30	3 – 41,74	3 – 54,72
Zbretka	12 – 19,31	4 – 27,81	13 – 160,56	10 – 230,61
Razem	281 - 269	54 – 423	93 - 1162	171 – 5658
Razem gospodarstw	599 gospodarstw rolnych indywidualnych			
Razem areal	7500 ha użytków rolnych			
Śr. Pow. Gosp.	12,5 ha/gospodarstwo			

Rola samorządu w polityce rolnej

Znaczna liczba małych gospodarstw, łącznie 47% wszystkich siedlisk (281 gospodarstw) tworzy potencjalną grupę społeczną szukającą pracy w dziale usług.

Jedną z form działań samorządu jest ułatwianie mieszkańcom tworzenia nowych „warsztatów pracy” na bazie istniejących siedlisk. **Majątek małych gospodarstw składa się z terenów i zabudowań.** Brakuje im natomiast inicjatywy, spowodowanej często brakiem wiedzy co i jak produkować.

Dlatego w tym momencie niezwykle ważną rolę spełnia samorząd i jego polityka społeczno – gospodarcza. **Samorząd, włączając się w promowanie różnych dziedzin ze sfery usług lub produkcji, zapobiega ubóstwu ludzi żyjących z rolnictwa.**

Działalność gospodarcza w wymiarze przestrzennym to przede wszystkim obszary przeznaczone pod tzw. aktywizację gospodarczą.

W STUDIUM obszary te zapisane są w formie:

- adaptacji ustaleń planu ogólnego gminy Mieścisko dotyczących terenów przeznaczonych pod aktywizację gospodarczą, budownictwo, składy rzemiosło,
- adaptacji istniejących ośrodków produkcji związanej z gospodarką rolną - zwierzęcą lub polową oraz ośrodków obsługi gospodarki rolnej na różnorodne formy produkcji lub świadczenia usług.
- wyznaczonych terenów pod funkcje osadnicze oznaczone symbolami M, OM, AG i OAG. **Pojęcie „tereny osadnicze” oznacza możliwości wyznaczenia terenów pod działalność gospodarczą z zachowaniem określonych standardów zagospodarowania terenu.** Podstawowym standardem jest obowiązkowe wprowadzenie pasów zieleni wewnątrz obszarów aktywizacji gospodarczej.

Niezależnie od działań związanych z przygotowaniem rolników oraz terenów pod uruchamianie produkcji lub świadczenie usług, **samorząd powinien rozpocząć walkę o inwestorów z zewnątrz**, szczególnie do działu przetwórstwa rolnego, w staraniach tych należy oprzeć się m. innymi na promocji walorów gminy, do których należy: zaplecze siły roboczej, dobry wizerunek wizualny jednostek osadniczych, zasoby dóbr kultury, wspieranie inicjatyw życia kulturalnego, tworzenie warunków do wypoczynku.

Wszystkie te sfery nadają gminie odpowiedni poziom, są czynnikami promocji życia gospodarczego gminy – a to daje szansę ludziom, którzy obecnie z trudem gospodarują na roli.

6.5.2 Ważniejsze miejsca pracy

Do ważniejszych zakładów na terenie gminy Mieścisko należy zaliczyć:

1. KOUDIJS Sp. z o.o. Zakład Produkcyjny – Mieszalnia Pasz, Mieścisko, ul. Pocztowa 34
2. Chemia Rzemiosło Usługowe Andrzej Andrzejewski w Popowie Kościelnym
3. Zakład Produkcyjno-Handlowo-Usługowy „SERPOL” Zdzisław Serwatka, Mieścisko, ul. Nowa 2
4. Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe „Zaborowicz” Marian Zaborowicz, Popowo Kościelne
5. Zakład Usług Drzewnych Bogusław Olszewski w Gorzewie
6. BOWI SERWIS s.c. PPHU Bogusław Wiśniewski w Gołaszewie
7. Zakład Dekarsko-Blacharski Nojgebauer Tadeusz, Mieścisko, os. Michałowskie
8. Zakład Stolarski Zenon Kasperek, Mieścisko, ul. Zacisze
9. Zakład Mechaniki Pojazdowej Andrzej Stachowiak, Popowo Kościelne 1
10. Lakiernictwo Pojazdowe Piasecki Benedykt, Mieścisko, os. Michałowskie 85
11. Rymarstwo Maciej Wesołowski, Mieścisko, ul. Strzelecka 8
12. Zakład ślusarski, Kowalstwo Artystyczne Andrzej Lupa, Mieścisko, ul. Janowiecka
13. Spółdzielcze Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowe MIKOROL, 62-290 Mieścisko, ul. Nowa 2
14. Autolack Service Piotr Nowak, Sarbia 30, 62-285 Popowo Kościelne 11
15. Krawiectwo lekkie – Grażyna i Henryk Dymek s.c. Sarbia 44, 62-285 Popowo Kościelne
16. Blacharstwo i lakiernictwo pojazdowe Stanisław Renn, 62-290 Mieścisko, ul. Wągrowiecka 15
17. Gospodarstwo Rolne s.c., Nieświastowice, 62-285 Popowo Kościelne
18. Gospodarstwo Rolne Sp.j. Mieścisko Maciej Fierek, Dominik Koch, 62-290 Mieścisko, ul. Pocztowa 14
19. Agrojaro Sp. z o.o. Żabiczyn, 62-290 Mieścisko

6.5.4 Usługi publiczne

Do usług publicznych, w rozumieniu ustawy o gospodarce nieruchomościami z 1997 r., poza urządzeniami komunalnymi, zalicza się: **dobra kultury** w rozumieniu przepisów o ochronie dóbr kultury, urzędy administracji państwowej, wymiaru sprawiedliwości, szkolnictwo publiczne, przedszkola, ochrona zdrowia, opieka społeczna, placówki opiekuńczo – wychowawcze, cmentarze, obiekty obronności itd. Wobec powyższego w niniejszym studium posłużono się zapisem scenariuszowym, **polegającym głównie na identyfikacji zjawiska jako problemu**, który wymaga wyprzedzających działań.

W związku z powyższym **w zakresie usług publicznych prześledzono skalę wzrostu potrzeb**, przede wszystkim: urządzeń dziecięcych, oświaty i opieki społecznej.

W tym celu posłużono się strukturą wieku dla grupy przedprodukcyjnej oraz poprodukcyjnej w oparciu o którą wyliczono wartości bezwzględne.

Analizując powyższe wyniki zauważamy, że **w grupie przedprodukcyjnej**, z której „odczytuje” się wielkość zapotrzebowania na urządzenia dziecięce, **nie nastąpi znaczący wzrost zapotrzebowania na nowe miejsca**. Natomiast wszystkie potrzeby związane z reorganizacją szkolnictwa, modernizację, rozbudowę lub budowę obiektów kubaturowych można realizować na terenach oznaczonych w studium symbolami M, OM.

Rośnie natomiast zapotrzebowanie na usługi z zakresu opieki społecznej w związku z powiększającą się grupą ludzi w wieku poprodukcyjnym – przyrost o 320 osób w stosunku do stanu obecnego.

Zjawisko to powinno mieć wyraz w polityce mieszkaniowej oraz dziedzinie opieki społecznej.

Usługi publiczne istniejące i nowe obiekty muszą reprezentować wysoką jakość świadczonych usług zarówno pod względem standardu wyposażenia jak i zagospodarowania terenu. Należy również zabiegać o wyrównywanie dysproporcji w przestrzennym rozmieszczeniu urządzeń infrastruktury społecznej. Szczególnie dotyczy to dostępności do szkół, opieki zdrowotnej, usług administracyjnych.

Usługi publiczne wymagają szczególnej troski w zakresie zagospodarowania terenu, wyglądu estetycznego, z uwagi na konkurencyjność sektora prywatnego. W interesie publicznym leży poziom standardu, ponieważ jakość świadczonych usług ma również wpływ na „przyciąganie inwestorów”.

6.5.4 Usługi komercyjne

Grupa usług komercyjnych obejmuje głównie obiekty i urządzenia limitowane popytem – oznacza to, że o ich ilości i jakości decyduje przede wszystkim gospodarka rynkowa. Zadaniem samorządu jest natomiast czuwanie nad mechanizmami równowagi.

Do głównych urządzeń usługowych zaliczyć należy handel, rzemiosło, gastronomię, obsługę prawną, turystyczną, mieszkaniową oraz cały szereg usług, które pojawiają się z rozwojem gospodarki rynkowej. Zadaniem planowania przestrzennego jest zabezpieczenie terenowe pod ich lokalizację.

Usługi publiczne i komercyjne w wymiarze przestrzennym to obszary zapisane w formie:

- adaptacji terenów usługowych istniejących i projektowanych w planie ogólnym gminy Mieścisko
- wyznaczonych nowych terenów osadniczych w STUDIUM, które oznaczają również możliwości lokalizowania usług.

Podstawowym standardem są wysokie wymagania estetyczne, udział zieleni ozdobnej, zabezpieczone miejsca postojowe.

Istniejące tereny usługowe winny podlegać procesom restrukturyzacji przestrzennej. Tereny usługowe mogą towarzyszyć bezpośrednio obszarom mieszkaniowym pod warunkiem, że nie należą do grupy urządzeń szczególnie szkodliwych dla środowiska.

6.6 MIESZKALNICTWO

Niezależnie od zmieniających się uwarunkowań społeczno – gospodarczych i prawnych – konieczność stałego zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych jest zjawiskiem trwałym i siłą motoryczną do realizacji programu mieszkaniowego. W związku z powyższym zagadnienie mieszkalnictwa omówiono w dwóch ujęciach:

- pierwszym; to rozpoznanie statystyczne, oparte na prognozie demograficznej i standardach ilościowych dla 2020 r.,
- drugie; to mieszkalnictwo w ujęciu terenowym – strategia w wyznaczaniu terenów osadniczych w ramach których tereny mieszkaniowe zajmują ok. 60% obszaru.

6.6.1 Potrzeby mieszkaniowe do 2020 r. w ujęciu statystycznym

Wysoki stopień niepewności związany z prognozowaniem, szczególnie w warunkach gospodarki rynkowej oraz wobec nienormowanych procesów społeczno – gospodarczych i braku polityki mieszkaniowej sprawiają, że rozważania dot. programu mieszkaniowego sprowadzono do **zbadania konsekwencji** przyjętej dla gminy poprawy standardu mieszkaniowego.

Poprawa standardu, wyrażonego w m² pu/osobę nastąpi niezależnie od uwarunkowań społeczno – gospodarczych.

Bazą wyjściową dla określenia programu mieszkaniowego dla 2020 r. jest:

stan zasobów – gmina ogółem	
rok 2000	1575 mieszkania 5908 izby mieszkalne 112.906 m ² pow. Użytkowej
Prognoza demograficzna – gmina ogółem	
rok 2001	6000 osób
rok 2020	6400 osób
Założenia dot. standardu – gmina ogółem	
rok 2000	18,8 m ² pow. uż./osobę
rok 2020	22,5 m² pow. uż./osobę = wzrost 3,7m²/osobę

Przyjmując stosunkowo niski trend wzrostu, kierowano się komercjalizacją i zasadami rynkowymi w obrocie mieszkaniowym. Dotychczasowy, względnie wyrównany poziom majątkowy społeczeństwa polskiego rozwarstwia się. Pojawia się grupa społeczna uboga oraz średniozamożna, która będzie dążyć do zasiedlenia mieszkań niedrogich. Obniżenie ceny będzie prawdopodobnie odbywać się nie kosztem standardu wyposażenia w infrastrukturę a raczej kosztem powierzchni mieszkania, stąd przyjęte standardy.

POTRZEBY wyrażone w przyroście: m² pow. użytkowej:

Rok 2020 – przyrost 31 100 m².

Dla „uczynienia” wyliczonego wyżej przyrostu m² pow. użytkowej wielkość tę przeliczono na potrzeby wyrażone liczbą mieszkań.

W związku z powyższym dla 2020 r. przyjęto średnią wielkość mieszkania na poziomie 75 m² pow. użytk., co oznacza następujące realizacje:

Rok 2020 – przyrost 410 mieszkań = 20 mieszkań/rok (w okresie 2000 – 2020).

Dla porównania w/w skali realizacji podaje się niżej średnio – roczne realizacje za okres 1990 – 1995 r.

1990 rok – 15 mieszkań

1991 rok – 12 mieszkań

1992 rok – 8 mieszkań

1993 rok – 8 mieszkań

1994 rok – 7 mieszkań

1995 rok – 8 mieszkań

Średnio w latach 1990 – 1995 realizowano 9,7 mieszkań/rok.

Porównanie w/w średniorocznych realizacji z okresem 1998 – 2020 oznacza, że gmina, przy założonym wzroście demograficznym do 6400 osób musi podwoić liczbę oddawanych obecnie mieszkań, jeżeli zamierza utrzymać się w rankingu wojewódzkim na średnim poziomie standardu.

6.6.2 Mieszkalnictwo w ujęciu terenowym do 2020 r.

Mieszkalnictwo w ujęciu terenowym jest elementem struktury terenów osadniczych. Pojęcie terenów osadniczych w rozumieniu niniejszego STUDIUM oznacza obszary, które:

- można dalej uprawiać rolniczo lub przeznaczać pod zalesienia,
- przeznaczać pod zabudowę mieszkaniową, usługową, aktywizację gospodarczą, urządzenia komunalne, komunikacyjne, zieleni, cmentarze itp.

W związku z powyższym wybór terenów oraz ich przeznaczenie nastąpi na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla określonego obszaru.

Założenia stosowane w dotychczasowej praktyce urbanistycznej obligowały autorów do „segregowania” funkcji przestrzennych. Obecnie nowe warunki ustrojowe a w ślad za nimi tendencje do organizowania przestrzeni **na zasadzie oczekiwań gospodarki rynkowej sprawiły**, że z jednej strony zahamował się proces monostruktur przestrzennych, a z drugiej strony pojawia się tendencja wyznaczania wielofunkcyjnych zespołów mieszkaniowo - usługowych, skupiających mieszkania, usługi, miejsca pracy, wypoczynek.

Ta forma wyznaczania potencjalnych obszarów mieszkaniowych została zastosowana w STUDIUM gminy Mieścisko.

Tereny osadnicze wyznaczono głównie w paśmie wzdłuż drogi Mieścisko-Wągrowiec.

Tereny osadnicze są również na obszarach innych miejscowości – zgodnie z rysunkiem STUDIUM.

6.7. WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

O jakości życia mieszkańców decyduje szereg czynników. W zakresie zagadnień przestrzennych na jakość życia ma wpływ: infrastruktura techniczna, społeczna oraz możliwość rozwoju przestrzennego.

O jakości życia mieszkańców decyduje również stan środowiska przyrodniczego wyrażony w:

- racjonalnym wykorzystaniu gleb*
- zachowaniu walorów i zasobów przyrodniczych poprzez zalesianie odłogowanych terenów rolnych*
- ochronie powietrza poprzez zwiększenie wykorzystywania źródeł energii odnawialnej, budowę elektrowni wiatrowych.*

W proponowanej zmianie Studium przewiduje się wyżej wymienione działania w kierunku podnoszenia jakości środowiska przyrodniczego na terenie gminy Mieścisko.

6.8. ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

Na obszarze objętym Zmianą Studium nie występują zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia wynikające z możliwości występowania powodzi lub osuwania się mas ziemnych lub z innych przyczyn.

6.9. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

Zmiana Studium w kierunkach: przywrócenia gruntów pod uprawy polowe, zalesienia oraz zlokalizowania elektrowni wiatrowych przyniesie gminie korzyści wymierne w postaci podniesienia jakości środowiska przyrodniczego oraz wzrostu dochodów do budżetu gminy.

Odnawialne źródła energii przyczyniają się do poprawy zaopatrzenia w energię na terenach o słabo rozwiniętej infrastrukturze energetycznej. Potencjalnie największym odbiorcą energii ze źródeł odnawialnych może być rolnictwo, a także mieszkalnictwo.

Ponadto zabezpieczenie terenów pod rozwój wyżej wymienionej funkcji wiąże się z realizacją „Strategii Rozwoju Energii Odnawialnej” opracowanej przez Ministerstwo Środowiska we Wrześni 2000 r., zwłaszcza konieczności realizacji zobowiązań międzynarodowych.

6.10. STAN PRAWNY GRUNTÓW

Obszary objęte Zmianą Studium stanowią następujące własności:

- część wsi GOŁASZEWO – 16,0 ha własność Agencji Nieruchomości Rolnych, Oddział Terenowy w Poznaniu, grunt dzierżawiony osobie fizycznej*
- część wsi ŻABICZYN – 9,0 ha własność prywatna oraz ok. 112,0 ha własność Agencji Nieruchomości Rolnych Oddział Terenowy w Poznaniu*
- część wsi NIEŚWIASTOWICE 6,0 ha własność prywatna.*

7. UWARUNKOWANIA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

- 7.1. Komunikacja
- 7.2. Zaopatrzenie w wodę
- 7.3. Ścieki bytowo-gospodarcze
- 7.4. Elektroenergetyka
- 7.5. Zaopatrzenie w gaz
- 7.6. *Stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej*
- 7.7. *Występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych*
- 7.8. *Występowanie udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych*
- 7.9. *Występowanie terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych*
- 7.10. *Stan systemów komunikacji infrastruktury technicznej*
- 7.11. *Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych*

7.1 KOMUNIKACJA

7.1.1. System powiązań zewnętrznych

Zgodnie z klasyfikacją obowiązującą od 1 stycznia 1999 roku, tj. po wprowadzeniu reformy administracyjnej kraju przez gminę Mieścisko przebiega jedna droga wojewódzka nr 190 Gniezno – Kłecko – Wągrowiec – Margonin - Krajenka, która zapewnia także powiązanie z ośrodkiem powiatowym Wągrowcem.

Powiązanie z Poznaniem drogami wojewódzkimi zapewnione jest przez Wągrowiec, oraz przez Gniezno. Najkrótsze połączenie z Poznaniem zapewniają drogi powiatowe i wojewódzkie. Droga wojewódzka 190 przebiega przez zwartą zabudowę wsi gminnej.

Przez gminę przebiega:

- 14 dróg powiatowych (72 km):

Nr 32308	Mieścisko – Popowo Kościelne – Roszkowo
Nr 32336	Popowo Kościelne – Kuszewo - Pomarzanki
Nr 32337	Skoki – Kuszewo – Jaroszewo – do drogi woj. 192
Nr 32338	Popowo Kościelne – Budziejewo – Nieświastowice – Jaroszewo
Nr 32339	Mieścisko – Budziejewo
Nr 32340	Podlesie Kościelne – Sarbia – Roszkowo
Nr 32341	Popowo Kościelne – Sarbia - Wągrowiec
Nr 32341	Mieścisko – Zakrzewo – Żabiczyn
Nr 32343	Mirkowice – Gruntowice – Damasławek
Nr 32344	Nieświastowice – Miłosławice – Gołaszewo – Zakrzewo
Nr 32345	Mieścisko – Gołaszewo – Janowiec Wlkp.
Nr 32346	Kłodzin – Łopienno
Nr 32347	Michalcza – Jaroszewo
Nr 32362	Rąbczyn – Mirkowice – Budzyń – Janowiec Wlkp.

Na terenie gminy są 252 drogi gminne. Łączna długość dróg gminnych wynosi 221 305 mb, w tym dróg utwardzonych jest 43059mb, a pozostałych 173 246 mb.

Średnioroczny ruch pojazdów samochodowych mierzony w 2000 roku na drodze wojewódzkiej nr 190 Gniezno – Wągrowiec wynosił 3870 poj./dobę w rejonie Mieściska.

Ruch tranzytowy drogi wojewódzkiej obciąża dodatkowo ulice w Mieścisku, a mieszkańcy narażeni są na jego uciążliwość.

Powyższe uwarunkowania dotyczące przebiegu drogi nr 190 przez Mieścisko oraz wielkość ruchu stwarzają przesłanki do rezerwowania pasa terenu pod obwodnicę.

7.1.2 Komunikacja kolejowa

Przez obszar gminy przebiega jednotorowa linia kolejowa znaczenia miejscowego Skoki – Mieścisko – Janowiec Wlkp., na której ruch pociągów został wstrzymany. Linia kolejowa została przeznaczona do likwidacji.

7.2. ZAOPATRZENIE W WODĘ¹⁹

Podstawą zaopatrzenia mieszkańców gminy Mieścisko w wodę są sieci wodociągowe, bazujące na ujęciach wód podziemnych. Obecnie eksploatowane jest 5 ujęć z 15 istniejących na terenie gminy. Od 1992 roku systematycznie wyłączono z eksploatacji ujęcia bazujące na wodach słabych jakościowo, rezygnowano głównie z ujęć wód poziomów wodonośnych czwartorzędu, a niekiedy zastępowano je nowymi odwiertami sięgającymi do mioceńskich poziomów wodonośnych. Udokumentowane zasoby wód podziemnych w kat. „B” w gminie wynoszą 570,1 m³/h, z czego na ujęcia eksploatowane przypada 350,1 m³/h (w tym 183 m³/h dla ujęć komunalnych). Woda z ujęć rozprowadzana jest do odbiorców siecią magistralną i rozdzielczą, odpowiednio o długości 99,1 km i 20,7 km. W porównaniu z 1990 rokiem nastąpił trzykrotny wzrost długości sieci magistralnej (z 30,7 km) i dwukrotny sieci rozdzielczej (z 10,5 km). W tym samym czasie odsetek miejscowości posiadających wodociąg sieciowy wzrósł z 43,5% do 99,0%, a odsetek mieszkańców korzystających z tego wodociągu z 53,4% do 99,0% (w tym 97,6% zaopatrywanych z sieci komunalnych, reszta 14% z sieci zakładowych). Jednocześnie nastąpił wzrost stopnia wykorzystania zdolności produkcyjnych ujęć z 53% do 83%, przy równoczesnej poprawie jakości ujmowanej wody. W 1990 roku w ocenie sanitarnej wody pobieranej z wodociągów sieciowych 10% stanowiła woda dobra, 60% niepewna i 30% zła, a w 1998 roku woda dobra stanowiła 98%, niepewna tylko 2%. Uzyskany efekt jest następstwem rezygnacji z ujęć bazujących na wodach złych jakościowo przy równolegle prowadzonej modernizacji bądź budowie nowych, efektywnych stacji uzdatniania wody (SUW).

W latach 1990 – 1998 zanotowano wyraźny spadek strat wody w sieci wodociągowej z 47,2% do 22,6% i znaczne zmniejszenie jej awaryjności (0,5 awarii na 1 km sieci w 1990 r. i 0,2 awarii na 1 km sieci w 1998 r.).

Efektem działań inwestycyjnych prowadzonych w latach dziewięćdziesiątych jest wzrost zużycia wody z wodociągów sieciowych z 26,5 do 38,2 m³/1 mieszk. x rok i zmiana ogólnej oceny zaopatrzenia w wodę z bardzo złej w latach 1990 – 1991 na bardzo dobrą w latach 1997 – 1998.

Ujęcia gminne zaopatrujące w wodę sieci wodociągowe znajdują się w miejscowościach:

¹⁹ Opracowano na podstawie informacji z Urzędu Gminy w Mieścisku

Żabiczyn – $Q_{\text{ekspl.}} = 30 \text{ m}^3/\text{h}$, SUW (stacja uzdatniania wody), zbiornik wyrównawczy $1 \times 50 \text{ m}^3$, 9,9 km sieci, 59 przyłączy indywidualnych i zbiorcze (Gosp. Rolne Agro – Jaro Sp. z o.o.), obsługuje 522 mieszkańców, zaopatruje wsie – Żabiczyn, Żabiczyn – Huby, Wybranówko, Mirkowice, Mirkowiczki,

Gołaszewo – $Q_{\text{ekspl.}} = 15 \text{ m}^3/\text{h}$, SUW, zbiornik wyrównawczy $1 \times 30 \text{ m}^3$, 6,4 km sieci, 41 przyłączy indywidualnych i 2 zbiorcze (wytwórnia pasz granulowanych dla bydła i trzody chlewnej; wytwórnia wyposażenia samochodów z tworzyw sztucznych), obsługuje 388 mieszkańców, zaopatruje wsie – Gołaszewo i Gorzewo,

Popowo Kościelne – $Q_{\text{ekspl.}} = 35 \text{ m}^3/\text{h}$, SUW, zbiorniki wyrównawcze $4 \times 50 \text{ m}^3$, 26,4 km sieci, 41 przyłączy indywidualnych i 4 zbiorcze (szkoła podstawowa – 2, Gospodarstwo Rolne AWRSP, Gospodarstwo Rolne Sp. z o.o.), obsługuje 1836 mieszkańców, zaopatruje wsie – Popowo Kościelne, Sarbia, Płaskowo, Podlesie Wysokie, Budziejewo, Podlesie Kościelne, Jaroszewo II oraz 2 wsie w gminie Skoki – Kakulin, Kuszewo (sprzedaż ... m^3/d),

Miłosławice - $Q_{\text{ekspl.}} = 30 \text{ m}^3/\text{h}$, SUW, zbiorniki wyrównawcze $2 \times 35 \text{ m}^3$ plus wieża ciśnień w Mieścisku ze zbiornikiem o pojemności 350 m^3 , 36,6 km sieci, 344 przyłączy indywidualnych i 9 zbiorczych (UG, GS, Dom Kultury, Przedszkole, Policja, Ośrodek Zdrowia, Mikorol, Gospodarstwo Rolne Sp. z o.o.), obsługuje 2748 mieszkańców, zaopatruje wsie – Mieścisko, Miłosławice, Wiela, Jaworówko, Zbietka, Strzeszkowo, Ruda Koźlanka.

Sieci wodociągowe zaopatrywane z ujęć w Gołaszewie i Miłosławicach mają połączenia zapewniające nieprzerwaną ich eksploatację, także w przypadku konieczności awaryjnego wyłączenia jednego z ujęć.

W wodę z sieci wodociągowych, należących do gminy, zaopatrywane są także wsie Kłodzin i Jaroszewo, obsługiwane z ujęcia w Łopiennie – gmina Mieleszyn (14100 m^3 w 1998 r., co daje $38,6 \text{ m}^3/\text{d}$ lub $1,61 \text{ m}^3/\text{h}$).

Do ujęcia w Popowie Kościelnym jest podłączona wieś Nieświastowice. W latach następnych planuje się podłączenie do ujęcia w Gołaszewie wsi Piastowice i modernizację SUW we wsi Żabiczyn.

Wielkość produkcji, sprzedaży i zużycia wody na potrzeby własne w poszczególnych ujęciach przedstawia tabela.

Produkcja, sprzedaż i zużycie wody w poszczególnych ujęciach w 1998 r.:

Ujęcie	ujmowana warstwa (studnie eksplo./rez.)	Zasoby		Ilość wody			obsługiwani mieszkańcy	
		kat."B"	Eksploatacyjne	wyprodukowanej	Sprzedażnej	zużytej na potrzeby ujęć	osoby	% ogółu mieszkańców
		M3/h		m3/rok				
ujęcia gminne								
Żabiczyn	miocen (2/1)	30	30	20850	15690	4379	522	8,7
Gołaszewo	miocen (1/0)	31	15	35147	27920	5272	338	5,6
Popowo Kościelne	miocen (2/1)	71	35	97625	75860	15619	1836	30,6
Miłosławice	miocen (1/0)	51	33	163201	105998	39704	2748	46
ujęcia zakładowe								
Nieświastowice	miocen (1/0) w likwidacji	42,6	10				117	1,9
Zakrzewo ²⁰	(1/0)						97	1,6

Dane zawarte w tabeli wskazują, że przy aktualnej produkcji wody zasoby eksploatacyjne komunalnych ujęć gminnych wykorzystywane są średnio w 32%. Rzeczywiste wykorzystanie zasobów eksploatacyjnych tych ujęć wynosi: w Żabiczynie 7,9%, Gołaszewie 26,7%, Popowie Kościelnym 31,9% i Miłosławicach 56,4%.

Żadne z omawianych ujęć nie ma wyznaczonych stref ochrony pośredniej zgodnie z wymaganiami ustawowymi.²¹

²⁰ wodociąg zakładowy w Zakrzewie zaopatruje także gospodarstwo, w którym hodowana jest trzoda chlewna w ilości ~ 100 sztuk dużych.

²¹ Ustawa z dnia 25 kwietnia 1997 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne (Dz. U. nr 47, poz. 299, 1997) zobowiązuje właścicieli ujęć wód pitnych do sporządzenia wniosku o wyznaczenie ich stref ochronnych. Strefy ochronne ujęć wody ustanawiane są przez organ właściwy do wydania pozwolenia wodno prawnego, na koszt zakładu (art. 59, pkt. 1 i 4).

Wniosek o ustanowienie stref ochronnych dla obiektów których pozwolenia wodno prawne zostały wydane przed 1 stycznia 1975 r. (wygasają z dniem 31 grudnia 2000 r.) i dla obiektów działających na podstawie późniejszych pozwoleń, nie ustalających tych stref (art. 132a, pkt. 1), powinien być złożony do dnia 30 czerwca 2000 r. (art. 132a, pkt.2).

W przypadku nie złożenia wniosku w terminie, zakład, o którym mowa w ust. 2, będzie uiszczać, do czasu wydania pozwolenia wodno prawnego, podwyższone 10-krotnie opłaty za szczególne korzystanie z wód (art. 132a, pkt. 3).

7.3. ŚCIEKI BYTOWO-GOSPODARCZE

Ścieki bytowo-gospodarcze wytwarzane są przede wszystkim w miejscowościach: Mieścisko, Popowo Kościelne i Żabiczyn – łącznie 69,2% dobowej ilości. W tabeli poniżej podano informacje o produkcji ścieków oraz o sposobie ich utylizacji.

Źródło ścieków (miejscowość)	Ilość ścieków m ³ /dobę m ³ /rok	Sposób oczyszczania (oczyszczalnia – typ, przepustowość	Odbiornik ścieków
Mieścisko	160 88 695	BIOBLOK.Q _{d śr} = 168 m ³ /d	Rzeka Wełna, wylewisko Jaworówko
Popowo Kościelne	118 43 010	BIOBLOK.Q _{d śr} = 150 m ³ /d	Rzeka Mała Wełna
Żabiczyn	53 19 345	15 m ³ /d – dowożone do oczyszczalni w Mieścisku	Rzeka Wełna, lokalne wylewiska ścieków
Pozostałe miejscowości	184 67 160	brak	Lokalne wylewiska ścieków

Proporcje między ilością wytworzonych ścieków a ilością ścieków oczyszczanych w 1998 roku, na tle danych z lat wcześniejszych, zawiera tabela:

Ilość ścieków	1990	1995	1996	1997	1998
Ogółem,	262.000	221.000	218.000	216.000	218.000
W tym oczyszczonych	37.200	36.600	33.000	49.200	67.700
% ścieków oczyszczonych	14,2	16,56	15,13	22,78	31,06

Jak widać z powyższego zestawienia w latach 1990 – 1998 zmniejszyła się wyraźnie ilość wytwarzanych ścieków. Spadkowi ogólnej ilości ścieków, do końca 1996 roku, nie odpowiadał procentowy wzrost udziału ścieków oczyszczonych. Wyrażna zmiana na lepsze została zanotowana dopiero w latach 1997 – 1998, po oddaniu do użytku oczyszczalni komunalnej w Mieścisku.

Oczyszczalnia w Mieścisku oddana do użytku w czerwcu 1997 roku (decyzja: OS-IV-6210-114-31-8/98 z dn. 21.11.1998) jest oczyszczalnią typu BIOBLOK o przepustowości aktualnej 168 m³/d (przepustowość docelowa 420 m³/d). Do oczyszczalni ścieki doprowadzane są kanalizacją rozdzielczą (o długości 8,5 km, wybudowaną w 1998 r.) w ilości 60 m³/d oraz dowożone w ilości 50 m³/d. Ze względu na znaczny udział ścieków dowożonych, charakteryzujących się wysokimi ładunkami zanieczyszczeń, obciążenie oczyszczalni przy oczyszczaniu 110 m³/d ścieków jest prawie takie samo jak przy wydajności nominalnej ustalonej na poziomie 168 m³/d. Poprawy charakterystyk ścieków docierających do oczyszczalni (zmniejszenia stężeń jednostkowych) można oczekiwać dopiero po rozbudowie kanalizacji w Mieścisku (w 2001 r. – 18,3 km). Jednakże, aby uzyskać zakładany stopień oczyszczania ścieków konieczne jest równoległe zwiększenie przepustowości oczyszczalni. Oczyszczalnia obsługuje Mieścisko i częściowo Żabiczyn.

Oczyszczalnia w Popowie Kościelnym, oddana do użytku w 1989 roku jest oczyszczalnią typu KOS o wydajności 2 x 50 m³/d. Ścieki do oczyszczalni doprowadzane są kanalizacją rozdzielczą o długości 0,47 km, w ilości 75,5 m³/d. Oczyszczalnia obsługuje Popowo Kościelne. Bioblok o przepustowości 150 m³/d oddano do eksploatacji w 2002 r.

Oczyszczalnie obciążone były w 87 – 88% w latach 1997 – 1998, w stosunku do obiektu w Popowie Kościelnym, ale nie w stosunku do oczyszczalni w Mieścisku, obciążonej nadmiernymi ładunkami zanieczyszczeń zawartych w dowożonych do niej ściekach.

Obok oczyszczalni komunalnych w Mieścisku i Popowie Kościelnym w gminie znajduje się jeszcze oczyszczalnia zakładowa, na terenie dawnego Zakładu Mleczarskiego w Mieścisku. Oczyszczalnia Eliot 150 – przepustowość 40 m³/d, oddana do użytku w 1994 r. jest nieczynna od czasu zamknięcia zakładu²²

Ścieki do oczyszczalni i na wylewiska wywożone są przez Spółdzielnię Mieszkaniową Popowo Kościelne posiadającą koncesję.

W 1997 roku wprowadzono w gminie opłaty za odprowadzanie ścieków z gospodarstw domowych w kwotach: 1,14 zł/ m³ w 1997 r. i 1,35 zł/ m³ w 1998 r., 1,50 zł/m³ w 1999 r., 2,35 zł/m³ w 2001 r., 2,75 zł/m³ w 2002 r.

²² Raport o stanie środowiska w województwie poznańskim w latach 1995 – 1996, PIOŚ, WIOŚ Poznań, Biblioteka Monitoringu Środowiska, Poznań 1997; Informacje Urzędu Gminy w Mieścisku.

7.4. ELEKTROENERGETYKA

Przez gminę przebiega linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110 KV relacji GPŻ Gniezno, GPŻ Wągrowiec.

Przez teren gminy przebiegają linie elektroenergetyczne średniego napięcia 15 KV, które zasilają stacje transformatorowe 15/0,4 KV rozmieszczone na terenie gminy. Przy pomocy tych stacji napięcie 15 KV transformowane jest na niskie napięcie 380 V i 220 V a więc takie, na jakim pracują urządzenia odbiorcze większości konsumentów energii elektrycznej.

Na obszarze gminy wyznaczono do modernizacji stacje 15/0,4 kV w miejscowościach: Wiela (1 stacja), Gorzewo (1stacja), Mirkowice (1 stacja), Żabiczyn (2 stacje), Podlesie Kościelne (1 stacja).

7.5. ZAOPATRZENIE W GAZ

Na terenie gminy nie ma sieci gazowej.

Mieszkańcy gminy korzystają z gazu propan – butan dostarczanego w butlach.

7.6. STAN SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

7.6.1. SIEĆ DROGOWĄ TWORZĄ:

- obszar części wsi *GOŁASZEWO*
 - droga powiatowa nr 32345 kierunek *Gołaszewo – Janowiec Wlkp.* o nawierzchni nieutwardzonej i szerokości w liniach rozgraniczających 8,5 m
 - droga polna stanowiąca własność Agencji Rolnej Skarbu Państwa przechodząca przez nieczynne tory kolejowe w kierunku pól o nawierzchni nieutwardzonej i szerokości w liniach rozgraniczających 5,0 m
- obszar części wsi *ŻABICZYN*
 - droga gminna nr ewid. 21 z Redgoszczy gm. Wągrowiec do Zabiczyna o nawierzchni nieutwardzonej i szerokości w liniach rozgraniczających od 5,9 m do 7,0 m
 - drogi istniejące o nawierzchni nieutwardzonej

- *obszar części wsi NIEŚWIASTOWICE*
 - *droga stanowiąca własność Agencji Nieruchomości Rolnych w kierunku wsi Budziejewo o nawierzchni nieutwardzonej i szerokości 4,0 m w liniach rozgraniczających.*

7.6.2. GOSPODARKA ŚCIEKOWA

Obszary części wsi GOŁASZEWO, ŻABICZYN i NIEŚWIASTOWICE położone są poza zasięgiem sieci kanalizacji sanitarnej.

7.6.3. ZAOPATRZENIE W WODĘ

Obszar części wsi GOŁASZEWO od strony drogi powiatowej Gołaszewo – Janowiec Wlkp. jest wyposażony w sieć wodociągową. Pozostałe obszary części wsi ŻABICZYN i NIEŚWIASTOWICE położone są poza zasięgiem istniejącej sieci wodociągowej.

7.6.4. ELEKTROENERGETYKA

Istniejąca sieć energetyczna przebiega wzdłuż drogi powiatowej Gołaszewo – Janowiec Wlkp. oraz w części na obszarze wsi ŻABICZYN. Część terenu wsi NIEŚWIASTOWICE położona jest poza zasięgiem sieci energetycznej.

Poza obszarem objętym zmianą studium przebiega linia energetyczna wysokiego napięcia 110 kV, która łączy GPZ GNIEZNO z GPZ WĄGROWIEC.

7.6.5. GAZOWNICTWO

Gmina Mieścisko nie jest zgazyfikowana.

8. WYSTĘPOWANIE OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH.

Na obszarach objętych Zmianą Studium nie występują takie obszary.

9. WYSTĘPOWANIE UDOKUMENTOWANYCH ZŁOŻ KOPALIN ORAZ ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH

Rozpoznanie budowy geologicznej gminy Mieścisko zawarte w Studium uchwalonym w r. 2002 pozostaje aktualne.

Gmina Mieścisko w omawianej części obszaru zmiany studium jest uboga w surowce mineralne.

W zasięg terenu gminy nie wchodzi Żaden z Głównych Zbiorników Wód Podziemnych, stąd brak potrzeby wyznaczania obszarów wysokiej ochrony.

10. WYSTĘPOWANIE TERENÓW GÓRNICZYCH

Na obszarze objętym Zmianą Studium nie występują tereny górnicze.

11. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

Istotne znaczenie dla gospodarki wodno-ściekowej gminy mają budowle i urządzenia hydrotechniczne. Na rzece Wełnie zachowane są utrzymane w różnym stanie technicznym budowle piętrzące:

- w km 56+180 (360 od zachodniej granicy gminy), stopień betonowy o przewyższeniu 1,5 m umożliwiający wykonanie zbiornika retencyjnego o zasięgu cofki ok. 2,5 km (do młyna Ruda Koźlanka),*
- w km 59+000 (Ruda Koźlanka), próg betonowy o przewyższeniu 1,5 m (z możliwością podwyższenia poziomu piętrzenia) po nieczynnym młynie,*
- w km 62+710 (Gorzewo – Wiela) – niewykorzystywany jaz przyczółkowy,*
- w km 54-800 (Zakrzewo) – jaz związany z nieczynnymi urządzeniami do nawodnień deszczownianych.*